

สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน
โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี
สาขาวิชานตรี : เอกพัฒนาวิทยาลัยราชภัฏกุลมารคเนื้อต่อนล่าง

สหน โรจนศรีภูล

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ปี 2550

หัวข้อวิจัย	การศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี : เอกพัฒนาวิทยาลัษราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง
ผู้วิจัย	รองศาสตราจารย์สัน พงษ์ตระกูล
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัษราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง โดยจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัษราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2549 ซึ่งได้มาโดยการเจาะจงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 42 คน เก็บข้อมูลได้ 38 คนบัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมการสอน การสนับสนุนและสร้างแฉ่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า F – test

ผลการวิจัยพบว่า

- สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัษราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก
- สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอน จำแนกตามรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน
- การเปรียบเทียบสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน โดยรวมทุกด้านเมื่อเปรียบเทียบกันตามวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์การสอน ไม่แตกต่างกัน ส่วนขนาดของโปรแกรมวิชาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เช่น 0.05

Abstract

The purposes of this research were to study necessary efficiencies in learning management by using student center method and to compare this teaching method among the instructors from Rajabhat Universities in the lower northern region. The instructions were classified by educational qualifications teaching experiences and program sizes. The samplers were 38 from 48 purposive instructors who taught music in academia year 2006 from the lower northern Rajabhat Universities. The instrument for the research was efficiency evaluational form. The form was divided into 4 factors : knowledge in teaching management by student center method, teaching activities, constructing learning sources and measurement. Data was analyzed by percents, $\bar{X}$, SD and t-test.

The study found that :

1. Necessary efficiencies in learning management by student center method of the music instructors for all factors were in the high level.
2. Necessary efficiencies in learning by student center of the instructors by dividing into factors, each factor was in high level.
3. Comparing necessary efficiencies in leaning management by student center method about knowledge, educational qualifications, teaching experiences were not different. The program sizes were statistic significant different at 0.05 level.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาจากผู้สอนที่ช่วยตอบแบบสอบถาม
และได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งข้าพเข้าขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้อง
มา ณ ที่นี่ด้วย

สธน ใจรัก ใจดี
ใจดี ใจรัก ใจรัก ใจดี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

กิตติกรรมประกาศ

สารบัญตาราง

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
นิยามศัพท์	4
สมมุติฐานการวิจัย	6

บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง	7
ทิศทางการพัฒนา “ราชภัฏ”	7
เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา	10
พระราชบัณฑิตการศึกษาแห่งชาติกับการปฏิรูปการเรียนรู้	12
แนวคิด ความหมาย และปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนกระบวนการ เรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นสำคัญ	14
สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอน โดยผู้เรียนเป็นสำคัญ	20
ความต้องการฝึกอบรมครุและรูปแบบการฝึกอบรม	24
โครงสร้างหลักสูตร	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
กรอบแนวคิดในการวิจัย	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ระเบียบวิธีวิจัย	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
การวิเคราะห์ข้อมูล	46
บทที่ 4 ผลการวิจัย	48
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	81
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	81
อภิปรายผล	83
ข้อเสนอแนะ	85
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	91
ประวัติย่อของผู้วิจัย	96

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	45
2 จำนวนผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามมหาวิทยาลัยที่สังกัด	49
3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	49
4 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	50
5 จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	50
6 ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดการเรียนการสอนโดย ใช้คู่ผู้เรียนเป็นสำคัญ	51
7 ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้คู่ผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผน การสอน ด้านการจัดกิจกรรมการสอน ด้านการสนับสนุนและสร้าง แหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดผลประเมินผล	56
8 ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจในการ วางแผนการสอน	57
9 ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน	59
10 ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและ สร้างแหล่งการเรียนรู้	61
11 ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดกิจกรรมการสอนโดย ใช้คู่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผล	62
12 การเปรียบเทียบสมรรถภาพการจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้คู่ผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทุกด้าน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุลมภาคเหนือตอนล่าง จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	64
14 เปรียบเทียบสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอน โดย以ผู้เรียนเป็นสำคัญ ทุกค้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	65
15 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) ของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุลมภาคเหนือตอนล่าง จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	65
16 การเปรียบเทียบสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอน โดย以ผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	66
17 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพด้านการจัดกิจกรรมการสอน โดย以ผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	66
18 การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุลมภาคเหนือตอนล่าง จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	67
19 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	68
20 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุลมภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	68
21 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุลมภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	69
22 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุลมภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจ ในการวางแผนการสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
23 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจใน การวางแผนการสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	70
24 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	70
25 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับ ปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	71
26 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	71
27 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับ ปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ ในการสอน	72
28 การเปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตาม ขนาดของโปรแกรมวิชา ของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏลุ่มภาคเหนือตอนล่าง	72
29 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับ ปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	73
30 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและ สร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	74
31 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับ ปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
32 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครีมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	75
33 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	75
34 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	76
35 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	76
36 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	77
37 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	77
38 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	78
39 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

40	การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนต์รี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	79
41	การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับ ปริญญาตรี สาขาวิชาคนต์รี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา	79

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 "ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเป็นสำคัญการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือประสบการณ์การเรียนรู้ ยึดหลักให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ การจัดสภาพแวดล้อมบรรยายกาศ รวมทั้งแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ให้หลากหลาย เพื่อเอื้อต่อความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจเหมาะสมแก่วัยและศักยภาพของผู้เรียน ใน การจัดกระบวนการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดนั่งหนึ่งประโยชน์ ผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนต้องเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น มีนิสัยรักการเรียนรู้และเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน จนนั้นครูจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดบรรยายกาศและกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ ต้องพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการสอนของตนให้มีความรู้ สามารถจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่สอดคล้องเหมาะสมสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ทั้งด้านความรู้ ความคิด เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542 : 3)

การเรียนรู้ที่สมบูรณ์จะต้องผ่านการมีส่วนร่วมรู้ ร่วมคิด ร่วมทำจริง และร่วมประเมินผลโดยผู้เรียน กระบวนการนี้จะก่อให้เกิดความสุขแก่ตัวผู้เรียน ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งจะปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันอย่างต่อเนื่องตามบทบาทของแต่ละฝ่าย ผู้สอนจะทำหน้าที่ให้กำลังใจออกแบบกิจกรรมและจัดประสบการณ์ของตนเอง พัฒนาความสามารถทางสติปัญญา และพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ ผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของตนในการจัดกิจกรรมการสอนต้องศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหาวิชาในหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของการเรียนให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง โดยต้องร่วมมือกันทำงานเป็นทีมเพื่อวางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันและบูรณาการสาระการเรียนรู้แต่ละวิชาให้สมพันธ์กัน ผู้ที่จะทำให้กระบวนการเรียนรู้นี้ประสบผลสำเร็จได้ก็คือผู้สอน ซึ่งตามกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ผู้สอนไม่ได้มีความสำคัญน้อยลง แต่ยังมีความสำคัญอย่างมากหรืออาจจะมีมากกว่าเดิม

เพาะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของผลประโยชน์อันสูงสุดที่ผู้เรียนพึงได้รับตามสิทธิขึ้นพื้นฐาน (คณะกรรมการปฏิญญาการเรียนรู้ 2543 : 62 – 70)

การที่ผู้สอนสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นี้ การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของผู้สอนจึงเป็นภารกิจที่สำคัญและควรดำเนินการโดยเร่งด่วน เนื่องจากผู้สอนเป็นผู้มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับผู้เรียน ผู้สอนจึงต้องหาแนวทางหรือยุทธศาสตร์ให้ผู้สอนเปลี่ยนมุมมองและความคิด มุ่งปรับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ พัฒนาปัญญาคน ผู้สอนต้องทบทวนบทบาทของตนเองว่าการจัดการเรียนการสอนที่ตนกำลังดำเนินการอยู่มีคุณภาพถูกต้องเหมาะสมสมสอดคล้องกับสภาพของสังคมไทย และสังคมโลกมากน้อยเพียงใด พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อันเป็นกฎหมายแม่นบทของการจัดการศึกษาที่มุ่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทุกด้านทุกมิติ เพื่อให้เกิดผลทางการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด (สุกรณ์ สุภาพงศ์ 2543 : 56 – 68)

จากการที่ผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของตน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญจึงจำเป็นต้องพัฒนาผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของผู้สอนบรรลุวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลให้ผู้สอนในระดับปริญญาตรี และผู้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุลมารคเนื้อตอนล่าง
- เพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอน โดยจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. เสนอแนวโน้มเบย์และแนวทางในการฝึกอบรมผู้สอน ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สอนในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนครีมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 วุฒิทางการศึกษา จำแนกเป็น

ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก

2.1.2 ประสบการณ์ในการสอน จำแนกเป็น

- น้อยกว่า 10 ปี

- 10 – 20 ปี

- 21 ปีขึ้นไป

2.1.3 ขนาดของ โปรแกรมวิชา จำแนกเป็น

โปรแกรมวิชาคนครีขนาดเล็ก (มีจำนวนนักศึกษาไม่เกิน 50 คน)

โปรแกรมวิชาคนครีขนาดกลาง (มีจำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 50 – 100 คน)

โปรแกรมวิชาคนครีขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป)

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่แสดงออกให้สังเกตเห็น ได้จากพฤติกรรมการสอนใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน
2. การจัดกิจกรรมการสอน
3. การสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนโดยผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ คุณลักษณะและทักษะที่เป็นแรงกระตุ้น หรือสนับสนุนให้ผู้สอนจัดกิจกรรมการสอน โดยผู้เรียนเป็นสำคัญที่แสดงออกให้สังเกตเห็น ได้จากพฤติกรรมการสอน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เน้นการปฏิบัติจริง ได้มีการพัฒนาระบบการคิด มีอิสรภาพ ได้เรียนรู้ตามความสนใจและความสนใจ สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการ และแหล่งความรู้ที่หลากหลาย นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตจริงได้ โดยจำแนกเป็นด้านต่างๆ ประกอบด้วย

1. ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน
2. การจัดกิจกรรมการสอน
3. การสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล

ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างแท้จริง วิเคราะห์หลักสูตรเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ จัดทำแผนการสอน กำหนดการสอนในแต่ละรายวิชา สามารถเชื่อมโยงวิชาต่างๆ ให้สอดคล้องกัน นุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง บีบีดีความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ ตอบสนองความรู้และความสนใจของผู้เรียน และตอบสนองความสนใจของแต่ละบุคคล เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนร่วมกัน

การจัดกิจกรรมการสอน หมายถึง สภาพการจัดประสบการณ์ของผู้สอนโดยสามารถบูรณาการสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจทันสมัยตามสภาพจริง จัดกิจกรรมและสถานการณ์ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง เอาใจใส่เด็กเป็นรายบุคคลและแสดงความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง ครูมีความเป็นประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เกิดความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละคนอย่างจริงใจ มีสื่อการเรียนและการค้นคว้าที่หลากหลายเน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมกัน ใช้กระบวนการแก้ปัญหาในกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนเน้นบทบาทการสนับสนุนและ

ช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความสนใจและความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

การสนับสนุนและสร้างเหล่าการเรียนรู้ หมายถึง การจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศ ปลูกรากฐานใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ แนะนำแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใช้เหล่าการเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงกับประสบการณ์ชีวิตจริง มีการประยุกต์ใช้ความรู้กับชีวิตจริง สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้ารวบรวมข้อมูล และสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนวางแผนขั้นตอนในการตรวจสอบหาความรู้ด้วยตนเอง

การวัดและประเมินผล หมายถึง การดำเนินกิจกรรมวัดผลและประเมินผล โดยผู้สอน จะเน้นกระบวนการเรียนรู้เป็นสำคัญใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย วัดและประเมินผล ตามสภาพจริง ผู้สอนสามารถใช้คำダメเป็นเครื่องนำทางในการเรียนรู้ มีการวัดโดยใช้ผลงานเป็นสำคัญ สร้างเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล ฝึกให้ผู้เรียนประเมิน ปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น ใช้ข้อมูลจากการวัดผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ขนาดของโปรแกรมวิชา หมายถึง การแบ่งขนาดโปรแกรมวิชาคนตัว ตามจำนวนนักศึกษาที่มีอยู่ในโปรแกรม โดยแบ่งเป็น 3 ขนาด ดังนี้

โปรแกรมวิชาคนตัวรึขนาดเล็ก หมายถึง โปรแกรมวิชาคนตัวที่มีจำนวนนักศึกษาไม่เกิน 50 คน

โปรแกรมวิชาคนตัวรึขนาดกลาง หมายถึง โปรแกรมวิชาคนตัวที่มีจำนวนนักศึกษา ตั้งแต่ 51 – 100 คน

โปรแกรมวิชาคนตัวรึขนาดใหญ่ หมายถึง โปรแกรมวิชาคนตัวที่มีจำนวนนักศึกษา ตั้งแต่ 101 คน ขึ้นไป

ผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ทำการสอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตัว มหาวิทยาลัย ราชภัฏลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2549

สมมุติฐานการวิจัย

1. สมรรถภาพที่จำเป็นในการขัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี
2. ผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและขนาดของโปรแกรมวิชาต่างกันมีสมรรถภาพที่จำเป็นในการขัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยบีดผู้เรียนเป็นสำคัญ
ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 ทิศทางการพัฒนา “ราชภัฏ”
- 1.2 เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา
- 1.3 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับการปฏิรูปการเรียนรู้
- 1.4 แนวคิด ความหมาย และปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้

โดยบีดผู้เรียนเป็นสำคัญ

- 1.5 สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยบีดผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 1.6 ความต้องการฝึกอบรมและรูปแบบการฝึกอบรม
- 1.7 โครงสร้างของหลักสูตรคนดี

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. ทิศทางการพัฒนา “ราชภัฏ” (จากหนังสือพิมพ์ข่าวสด กอลัมน์ “ข่าวสด ราชภัฏ”)

จากการณีที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

เปิดประเด็นปัญหาคุณภาพการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่งทั่วประเทศ
เมื่อเปรียบเทียบกับผลการประเมินมหาวิทยาลัยของรัฐ

โดย สมศ. ระบุถึงผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 1 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 – 2548 พนว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏ (มรภ.) มหาวิทยาลัยราชมงคล (มทร.) มีปัญหาคุณภาพด้าน
เกื้อหนุนมาตรฐาน ตามตัวชี้วัดการประเมินของ สมศ. ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาคุณภาพของอาจารย์
ผู้สอนที่อยู่ในขั้นติดลบถึง 100 เท่า เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนขาดการทำงานวิชาการอย่างรุนแรง
นอกจากนี้ สมศ. ยังวิเคราะห์อีกว่าที่ผ่านมา มรภ. ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นสถาบัน

ที่ผลิตครุณเป็นมหาวิทยาลัยที่สอนสาขาวิชาการ จึงขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขา ต่งผลให้นักศึกษาของ นรภ.จะเสียเปลี่ยนมหาวิทยาลัยอื่นๆ

ค. (กิตติคุณ) ดร.สมหวัง พิธิyanวัฒน์ ผู้อำนวยการ สมศ. เปิดเผยว่า สมศ. จะประเมินคุณภาพเพื่อเป็นระบบอคเสียงเรียกร้องแทน นรภ. ไปยังกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ในการจัดสรรทรัพยากรและแนวทางการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะการประเมินคุณภาพรอบที่ 2 ระหว่างปี 2549 – 2553 นี้ สมศ. จะประเมินแล้วแบ่งกลุ่ม ออกมานเป็นสาขาวิชา หากสาขาวิชาต่างๆ ของมหาวิทยาลัยใดประเมินแล้วไม่ผ่านคุณภาพขั้นต่ำ ก็จะไม่มีการประกาศรับรองคุณภาพ ซึ่งจะทำให้ทุกมหาวิทยาลัยตื่นตัวและเร่งพัฒนาคุณภาพ ตนเองเพื่อรับการประเมิน

สำหรับ สกอ. ต้องเร่งเข้ามาประเมินคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยในสังกัด ที่ทำการประเมินระยะ 3 ปีต่อครั้ง โดยเฉพาะ นรภ. ต้องร่วงปรับปรุงหลักสูตรและยกเลิกการสอน ในหลักสูตรที่ไม่ได้มารฐาน ขาดอาจารย์ผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษาที่เหมาะสม ส่วนผู้บริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏต้องคำนึงถึงการเปิดหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการของตลาด โดยการทำวิจัย ก่อนเปิดหลักสูตร ไม่ใช่อาศัยเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนตามกระแสต่อไป

ที่สำคัญ สมศ. จะเสนอต่อรัฐบาลสมัยหน้าด้วยว่าควรกำหนดทิศทางการผลิต บุคลากรของประเทศไทยย่างชัดเจนและกำหนดเงื่อนไขทางคุณวุฒิวิชาชีพ จะทำให้คนที่ทำงาน สายอาชีพมีรายได้ดี ไม่ต้องเหนื่อยเรียนระดับอุดมศึกษาทั้งหมดด้วย

“สิ่งที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ควรทำไม่ใช่การจัดอันดับ นรภ. ร่วงกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ที่เข้มแข็ง หรือแม้แต่การให้เข้าไปประเมินคุณภาพภายนอกของ นรภ. ด้วยซ้ำ สมควรรักษาตัวของคุณภาพ นรภ. เป็นอย่างดี และไม่อยากเข้าไปประเมิน แต่ก็ต้อง ดำเนินกิจกรรมด้านคุณภาพ” ผู้อำนวยการ สมศ.

ผลกระทบจะสะท้อนให้ภาครัฐเห็นว่าคุณภาพอุดมศึกษาที่ตกต่ำ เนื่องจาก นรภ. ไม่ได้รับการดูแลสนับสนุนงบประมาณจากรัฐอย่างเต็มที่ ไม่มีอิสระในการทำงานผูกติดกับระบบ บริหารของกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ขาดบุคลากรทางการศึกษาที่มีความสามารถ โดยเฉพาะ ความที่ นรภ. ต้องพึ่งพาองค์กรภายนอกเปิดคุณบัตร์การศึกษา หรือคณะ หรือสาขาวิชาต่างๆ เพื่อศึกษา นักศึกษาจำนวนมากให้มาเรียนนั้น จะเกิดปัญหาคุณภาพอุดมศึกษาในระยะยาว เนื่องจากการเปิด สาขาวิชาควรมีอาจารย์ผู้สอนที่บรรดับปริญญาเอก ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 35 แต่ นรภ. และ สถาบันมหาวิทยาลัยไม่ได้คำนึงถึงจุดนี้ หวังเปิดสาขาดึงนักศึกษามาเรียน

“สุดท้ายบันฑิตที่จบมาเก็ตงาน ซึ่งมีงานวิจัยระบุว่า บัณฑิตสาขาวิชาการจัดการ ในมีงานทำถึงร้อยละ 37 เพราะตลาดแรงงานในปัจจุบันต้องการคนมีความรู้แบบสาขาวิชาการและรู้ดีกับเฉพาะด้าน เช่น การจัดการเกษตร คือรู้ทั้งเกษตรและการจัดการ เป็นต้น” ศ. (กิตติคุณ) ดร.สมหวังกล่าว

ขณะที่ ศ.ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน รองวศ.ศึกษาธิการ ก่อตั้ง การสะท้อนปัญหาคุณภาพการศึกษาของ นรภ. ว่า เรื่อง สมศ. ประเมินคุณภาพการศึกษา มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนว่า ประเมินเพื่อการพัฒนา ดังนั้นไม่ว่าจะประเมิน นรภ. หรือมหาวิทยาลัยของรัฐ ถ้าพบว่ามีจุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ซึ่งมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งต้องเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแก้ไข จากนั้นควรแจ้งมายังสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) โดย สกอ. และ ศธ. จะเร่งพัฒนาและแก้ไขปัญหาของมหาวิทยาลัยโดยด่วน

“ในส่วนการยกระดับเพื่อพัฒนา นรภ. คงไม่ใช่การทำได้ในพริบตา แต่เมื่อพบรูดูอ่อนแลงแก้ไขให้ถูกจุดก็จะค่อยๆ พัฒนาได้ขึ้นตามลำดับ ขณะที่ปัญหาการขาดแคลนคณาจารย์ในวุฒิปริญญาโทและปริญญาเอกนั้น บางครั้งถึงแม้จะมีเงินก็ต้องคนไม่ได้ เพราะบางสาขาวิชาขาดแคลนอาจารย์ หรือบางสาขาที่เปิดในต่างจังหวัดอาจารย์ที่จบระดับสูงก็ไม่อยากรeturnไปสอน เป็นต้น เพราะฉะนั้นการแก้ปัญหาด้วยการให้เงิน นรภ. ก็เป็นทางออกอย่างหนึ่ง แต่จริงๆ แล้ว การจะพัฒนาอาจารย์ระดับอุดมศึกษาต้องมีกองทุนจัดสรรในลักษณะทุนผูกพัน ซึ่งควรให้ระบบนำไปสนับสนุนการพัฒนาคณาจารย์ของ นรภ.ด้วย” รองวศ.ศึกษาธิการ ก่อตัว

ศ.ดร.วิจิตร ยังกล่าวต่อไปว่า ตนจะเร่งประสานกับ สกอ. เพื่อวางแผนแนวทางในการแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก อีกทั้งต้องเร่งพื้นฟูโครงการทุนการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคณาจารย์ ระดับอุดมศึกษา ที่หยุดชะงักไประยะหนึ่ง ซึ่งปี 2550 จะเร่งดำเนินการอย่างจริงจัง เพราะความเป็นมหาวิทยาลัยอยู่ที่อาจารย์ หากไม่มีอาจารย์ที่มีคุณภาพ ก็จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

แม้ว่า นรภ. และ นพร. จะเป็นมหาวิทยาลัยขนาดเล็กซึ่งเป็นห้องใหม่ในการอุดมศึกษา แต่ สมศ. ก็พยายามชี้ให้ ศธ. เห็นความสำคัญและให้น้ำหนักในการพัฒนามหาวิทยาลัยขนาดเล็กเหล่านี้ เพราะไม่อาจปฏิเสธได้ว่า นรภ. เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีภารกิจพัฒนาห้องเรียน และชุมชนเป็นหลัก

ดังนั้นการผลิตบุคลากรให้กับประเทศไทย ศธ. ก็ควรพัฒนาศักยภาพของ นรภ. ที่ปัจจุบันเป็นทางเลือกให้กับนักเรียน นักศึกษา หลังจากพลาดหวังเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยชื่อดังของรัฐ

รมว.ศึกษาธิการ ที่ได้รับการยอมรับว่า เป็นคนที่เข้าใจและคุ้มครองการอุดมศึกษามาตลอด คงจะเป็นความหวังในการขับเคลื่อนการพัฒนาให้กับ นรภ. ขณะที่ ผู้บริหาร นรภ. หรือส่วนราชการอื่นๆแต่ละแห่งก็ต้องยอมรับผลการประเมินเพื่อเร่ง鞭撻 และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นมากกว่าการอุดมศึกษาต่อว่าหรือแก้ตัวเกี่ยวกับผลการประเมินของ สมศ.

2. เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ : 7 สิงหาคม 2549)

ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 34 กำหนดให้คณะกรรมการอุดมศึกษา จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา

คณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาเพื่อใช้เป็นกลไกระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงานเพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาการอุดมศึกษาต่อไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติระเบียนบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ 7/2549 เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2549 จึงประกาศ มาตรฐานการอุดมศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

มาตรฐานการอุดมศึกษาประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน 12 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกรักและความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองและพลโลก ด้วยวิธีคิดคุณธรรมจริยธรรม

ตัวบ่งชี้

1.1 บัณฑิตมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน สามารถเรียนรู้ สร้างและประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง สามารถปฏิบัติงานและสร้างงานเพื่อพัฒนาสังคมให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

1.2 บัณฑิตมีจิตสำนึกรักและภาระผูกพันต่อสังคม สามารถรับผิดชอบโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม

1.3 บัณฑิตมีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีการดูแล เอาใจใส่ รักษาสุขภาพของตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม

2. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา

มีการบริหารจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล และพันธกิจของการอุดมศึกษาอย่างมีคุณภาพ

ก. มาตรฐานด้านธรรมาภิบาลของการบริหารการอุดมศึกษา

มีการบริหารจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผล มีความยึดหยุ่น อดคลึงกับความต้องการที่หลากหลายของประเทศสถาบันและสังคม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมีอิสระทางวิชาการ

ตัวบ่งชี้

1. มีการบริหารจัดการบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความยึดหยุ่น อดคลึงกับความต้องการที่หลากหลายของประเทศสถาบันและสังคม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมีอิสระทางวิชาการ

2. มีการบริหารจัดการทรัพยากรและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คล่องตัว โปร่งใส และตรวจสอบได้ มีการจัดการศึกษาผ่านระบบและวิธีการต่างๆ อย่างเหมาะสมและคุ้มค่าคุ้มทุน

3. มีระบบการประกันคุณภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข. มาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารการอุดมศึกษา

การดำเนินงานตามพันธกิจของการอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้าน อย่างมีคุณภาพ โดยมีการประสานความร่วมมือรวมพลังจากทุกภาคส่วนของชนชั้นและสังคมในการจัดการความรู้

ตัวบ่งชี้

1. มีหลักสูตรและการเรียนการสอนที่ทันสมัย ยึดหยุ่น อดคลึงกับความต้องการที่หลากหลายของประเทศสถาบันและสังคม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนรู้และการสร้างงานด้วยตนเองตามสภาพจริง ใช้การวิจัยเป็นฐาน มีการประเมินและใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการหลักสูตร ตลอดจนมีการบริหารกิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรและการเรียนการสอน

2. มีการวิจัยเพื่อสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ที่เป็นการขยายพรมแ遁ความรู้และทรัพย์สินทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และ

สิ่งแวดล้อมตามศักยภาพของประเทศสถาบัน มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันได้ในระดับนานาชาติของสังคมและประเทศไทย

3. มีการให้บริการวิชาการที่ทันสมัย เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของสังคมตามระดับความเชี่ยวชาญของประเทศสถาบัน มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาครัฐกิจอุตสาหกรรมทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนของสังคมและประเทศไทย

4. มีการอนุรักษ์ พื้นฟู ศิลปะ ศาสนา พัฒนา เพย์พร์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีการปรับใช้ศิลปะวัฒนธรรมต่างประเทศอย่างเหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและประเทศไทย

3. มาตรฐานค้านการสร้างและพัฒนาสังคมความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้

การแสวงหา การสร้าง และการจัดการความรู้ตามแนวทาง / หลักการ อันนำไปสู่สังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

3.1 มีการแสวงหา การสร้าง และการใช้ประโยชน์ความรู้ ทั้งส่วนที่ เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทศ เพื่อเสริมสร้างสังคมฐานความรู้

3.2 มีการบริหารจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการวิจัย แบบบูรณาการ หลักการແຄเปลี่ยนเรียนรู้ หลักการสร้างเครือข่าย และหลักการประสานความร่วมมือ รวมพลัง อันนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้

3. พระราชนิยมติการศึกษาแห่งชาติกับการปฏิรูปการเรียนรู้ (คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ 2543 : 7 – 14)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา เป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ถือว่าเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาสาระของหมวดนี้ครอบคลุม หลักสาระและกระบวนการจัดการศึกษาที่เปิดกว้างเป็นแนวทาง การมีส่วนร่วมสร้างสรรค์วิถีทัศน์ทางการเรียนการสอน ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน สาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด ซึ่งมีสาระสำคัญ 8 เรื่องใหญ่ๆ คือ

3.1 หลักการจัดการศึกษา ต้องขึ้นหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามมาตรฐานชาติและเด็กตามศักยภาพ

3.2 สาระการเรียนรู้เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับตนของและ ความสัมพันธ์ของตนของกับสังคมตลอดจนประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย การเมืองและการปกครอง ความรู้และทักษะ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งเรื่องการจัดการ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านภาษา การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีสุข การใช้และการปรับปรุงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้

3.3 กระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความนัดและความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การแก้ไขปัญหา ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและใฝ่รู้ ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดบรรยาย สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่

3.4 บทบาทรู้ในการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ โดยการส่งเสริมการดำเนินงานและ จัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ต่อรองชีวิต อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

3.5 การประเมินผลการเรียนรู้ พิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ สังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่กันไป และ ให้นำผลการประเมินมาใช้ประกอบการพิจารณาขั้นตอน โอกาสการเข้าศึกษาต่อโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย

3.6 การพัฒนาหลักสูตร ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด หลักสูตรแกนกลาง และให้สถานศึกษาจัดทำสาระของหลักสูตรที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาของชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครอบครัว ชุมชน สังคมและ ประเทศชาติ

3.7 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล สถาบันและ องค์กรต่างๆ จัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

3.8 การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสม กับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป. : 24) ได้ให้ความหมาย ของหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เพื่อจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน จากเดิมที่ครูเป็นศูนย์กลางของความรู้

และควบคุมกิจกรรม เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจอย่างหลากหลาย สนุกสนาน ท้าทาย และมีความมั่นใจ อันเป็นเครื่องหมายที่แสดงถึงความมีชีวิตชีวขของกระบวนการ การเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและยั่งยืน กระบวนการดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้อย่างต้องปรับเปลี่ยนแนวการ สนับสนุนอื่นๆ ให้เหมาะสมด้วย การปฏิรูปการเรียนรู้จึงเป็นแรงผลักดันสำคัญให้เกิดการปฏิรูป เรื่องอื่นๆ ด้วย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นบทบัญญัติที่ให้ทิศทางในการ ปฏิรูปการเรียนรู้ที่ชัดเจน ซึ่งผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความเข้าใจตรงกันและเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิรูป โดยมุ่งหวังที่จะได้เห็นคนไทยเป็นทั้งคนดี คนเก่ง และมีความสุข

4. แนวคิด ความหมาย และปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้โดยยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญ (คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ 2543 : 18 – 28)

4.1 แนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มิใช่เรื่องใหม่ ได้มีการใช้แนวคิดนี้สืบต่อ กันมาอย่างกว้างขวางในสังคมไทย

การเรียนรู้ตามแนวทางพุทธธรรมเน้น “คน” เป็นศูนย์กลาง กระบวนการเรียนรู้ จึงเป็นการพัฒนา “คน” ให้อยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุข วิธีการฝึกอบรมจึงเป็นการพัฒนาทุกองค์ ประกอบของความเป็น “คน”

การเรียนรู้ตามวิธีชีวิตไทยแบบดั้งเดิมมีลักษณะ สั่งสอนเป็นรายบุคคลเมื่ออยู่ ในครอบครัว สรุปได้ดังนี้

1. เป็นกระบวนการบ่มเพาะ ซึ่งขับลักษณะนิสัย
2. กระบวนการถ่ายทอดปัญญาฝังวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม
3. กระบวนการเรียนรู้วิชาการ
4. กระบวนการอบรมกิริยามารยาท ทั้งกาย วาจา ใจ ตามหลักคุณธรรม
5. กระบวนการฝึกปฏิบัติด้วยการทำให้ดูแล้วฝึกให้ทำเป็น
6. กระบวนการส่งเสริม สามมิตรภูมิ ให้คุกคามเป็นคนดีดี คิดชอบ

สื่อประกอบการเรียนรู้นักจากเครื่องใช้ในครัวเรือนเครื่องมือทำอาหารกินแล้ว เด็กได้เรียนรู้จากการช่างรำชาติสิ่งแวดล้อม นิทานพื้นของเล่น การละเล่น บทกลอน สุภาษิต ปริศนา คำทำนาย การเรียนรู้ของเด็กไทยมีลักษณะลัมพันธ์และลัมพังก์ลัมพัง บูณาการะหว่าง ความรู้ ความสามารถปฏิบัติได้จริงและความมีคุณธรรม ซึ่งผู้สอนควรได้นำมาประยุกต์ใช้ในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกาลสมัย

ศรีพรผล เวียนทองและคณะ (2542 : 26) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความถนัด ความสนใจและลักษณะพิเศษของผู้เรียนแต่ละบุคคล และวิธีการใช้จิตวิทยาเพื่อส่งเสริมแรงกระตุ้นความสนใจ สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนฝรั่ง โดยเป็นกระบวนการที่นับความรู้ของผู้เรียนอย่างมีความสุข โดยครุลคุณบทบาทการบอกความรู้มาเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา กระตุ้นและเสริมแรงหรือกำกับ ส่วนนักเรียนได้เป็นผู้กระทำด้วยตนเองให้มากที่สุด

การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญควรคำนึงถึงประเด็นสำคัญดังนี้

1. สมองของมนุษย์มีศักยภาพในการเรียนสูงสุด มนุษย์สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ด้วยความสามารถและระบบประสาทสัมผัสเป็นพื้นฐานของการรับรู้ ซึ่งรับความรู้สืบจากอวัยวะ รับความรู้สืบคือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ กระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ผู้สอนจะต้องสนใจและให้ผู้เรียนได้พัฒนาสมอง จิตใจ มือ และสุขภาพองค์รวม

2. ความหลากหลายของสติปัญญา แต่ละคนมีความสามารถหรือความเก่ง แตกต่างกัน และมีรูปแบบการพัฒนาเฉพาะของแต่ละคน สิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันส่งผลต่อการพัฒนาเสริมสร้างความสามารถให้แตกต่างกันอย่างเห็นชัดเจน การจัดกระบวนการเรียนรู้ ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคลซึ่งสามารถเก่งได้หลายด้าน

3. การเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์ตรงแนวการจัดกระบวนการเรียนรู้นี้ดังนี้

- 3.1 ขัดกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มความสามารถ ทั้งด้านความรู้ จิตใจ อารมณ์ และทักษะต่างๆ

- 3.2 ลดการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาลง ผู้เรียนผู้สอนมีบทบาทร่วมกัน ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแสวงหาความรู้ ให้เรียนจากสถานการณ์จริงจาก สิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย

- 3.3 กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการทดลองปฏิบัติ ด้วยตนเอง ผู้สอนทำหน้าที่เตรียมการ จัดสิ่งเร้า ให้คำปรึกษา วางแผนกิจกรรมและประเมินผล

ชนาธิป พร垦 (2544 : 3 – 4) ได้ให้แนวคิดของการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ว่า เป็นการจัดตามแนวทางทฤษฎีพุทธินิยม (Cognitive theories) ที่เชื่อว่า การเรียนรู้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในสมอง เกิดจากกระบวนการกระทำกับข้อมูล มีการบันทึกข้อมูล และดึงข้อมูลออกมายใช้ วิธีเรียนรู้มีผลต่อการจำ การลืมและการถ่ายโอน (Transfer) ความรู้ แรงจูงใจระหว่างการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ปัจจุบันแนวคิดการสร้างสรรค์

ความรู้ (Constructivism) ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายว่ามีความสอดคล้องกับการจัดการเรียน การสอนแบบขึ้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดนี้มีความเชื่อว่า ความรู้เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยตนเอง สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้กับงานนั้นได้เรื่อยๆ โดยอาศัยการพัฒนาโครงสร้างความรู้ ภายในบุคคล และการรับรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว โครงสร้างของความรู้มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. ความรู้เดิมที่ผู้เรียนมีอยู่
2. ความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนได้รับเป็นข้อมูล ความรู้ ความรู้สึกและประสบการณ์
3. กระบวนการทางสติปัญญา ซึ่งเป็นกระบวนการทางสมองที่ผู้เรียนใช้ทำความเข้าใจกับความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงปรับความรู้เดิมและความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน

ดังนั้นครูที่จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญจึงมีความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ผู้สอนไม่จำเป็นต้องบอกความรู้เนื้อหาสาระอีกต่อไป

4.2 ความหมายของการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ 2543 : 18 – 20) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การกำหนดจุดหมาย สาระกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนและ การวัดประเมินผลที่มุ่งพัฒนา “คน” และ “ชีวิต” ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถ ตลอดจนลักษณะความสนใจและความต้องการของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนให้ผู้เรียนได้สัมผัสและสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นเพื่อนมนุษย์ ธรรมชาติ และเทคโนโลยี ผู้เรียนได้ค้นคว้า ทดลองฝึกปฏิบัติ และเปลี่ยนเรียนรู้ขั้นค้นพบสาระสำคัญของบทเรียน ได้ฝึกวิศวกรรมศาสตร์ที่สร้างสรรค์ jinn ในการและสามารถแสดงออกได้ชัดเจน มีเหตุผล ครูมีบทบาทปลูกเร้า และเสริมแรงศิษย์ในทุกกิจกรรมให้ค้นพบคำตอบและแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมทั้งการร่วมทำงานเป็นกลุ่ม จัดกิจกรรมปฐกฝึกคุณธรรม ความมีวินัย รับผิดชอบในการทำงาน ผู้เรียนมีโอกาสฝึกการประเมินและปรับปรุงตนเอง ยอมรับผู้อื่น สร้างจิตสำนึกรักในความเป็นพลเมืองและเป็นพลโลก

การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา เกิดขึ้นได้ท่ามกลางดับทั้งในตัวผู้เรียน ในห้องเรียน และนอกเหนือไปจากห้องเรียนที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

ระดับผู้เรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรม และวิธีการเรียนรู้ ได้คิดเอง ปฏิบัติเอง ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งร่วมประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพ ความต้องการ ความสนใจ และความสนใจของแต่ละคน

ระดับห้องเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้คิดเอง ทำเอง ปฏิบัติ และสร้างความรู้ด้วยตนเองในเรื่องที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรม และวิธีการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น อย่างมีความสุข มีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้

ครู เป็นผู้วางแผนขั้นต้น ทั้งเนื้อหาและวิธีการแก่ผู้เรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อ การเรียนรู้ และช่วยชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

วิเศษ ชินวงศ์ (2544 : 36) ได้ให้ความหมายของกระบวนการเรียนรู้ว่า ผู้เรียน เป็นสำคัญว่า หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรมแหล่งเรียนรู้ และการวัดประเมินผลที่มุ่ง พัฒนาคน แตะชีวิตให้เกิดประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับ ความสนใจ ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล ครูเป็นผู้ปลูกเร้าและเสริมแรงศิริย์ในทุกกิจกรรมให้ค้นพบคำตอบและแก้ปัญหา ด้วยตนเอง รวมทั้งการร่วมทำงานเป็นกลุ่ม ปลูกฝังความมีระเบียบวินัย รับผิดชอบการทำงาน ฝึกการประเมินและปรับปรุงตนเอง ยอมรับผู้อื่นสร้างจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองและเป็น พลโลก

แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. การสำรวจความต้องการ ขั้นแรกควรศึกษาธรรมชาติและกำหนดความต้องการของผู้เรียนโดยการซักถาม สังเกต สอบถาม พูดคุย หรือทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อสร้างและกระตุ้นความสนใจ สำรวจความสนใจและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนรายบุคคล รวมทั้งศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 22 เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินการ

2. การเตรียมการสอน ครูต้องเตรียมศึกษาเนื้อหาสาระวิชาในหลักสูตรและ จุดประสงค์ของการเรียนรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ว่าหลักสูตรต้องการอะไร แค่ไหน มีจุดประสงค์ ของการเรียนรู้อย่างไรและทำไม่จึงต้องทำอย่างนั้น เพื่อการวางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มี ความต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน และหากเป็นไปได้ควรเชื่อมโยงและบูรณาการสาระการเรียนรู้แต่ละวิชา ที่สัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิธีชีวิตจริง และให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงให้มากที่สุด ทั้งนี้ครูต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสนใจและความสนใจอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาหา ความรู้ด้วยตนเองและความสนใจรายบุคคล เนื่องจากครูไม่ใช่ผู้บอกผู้สอนอย่างเดียว ครูจึงต้อง เตรียมแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นสื่อการเรียน ใบความรู้ ใบงาน และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ หรือศูนย์ การเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีข้อมูลความรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษา ค้นคว้าตามความต้องการ การสำรวจแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ เป็นต้น

อาจาร ใจเที่ยง (2540 : 10) ได้กล่าวถึงการเตรียมการสอนของครูว่า ครูผู้สอนจะต้องเตรียมการสอน ดังนี้

1. ครูต้องศึกษาหลักสูตร คู่มือครู รวมทั้งเอกสารประกอบการสอน เพื่อจัดทำเป็นแผนการสอน

2. ครูต้องศึกษาผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ทราบถึงความรู้พื้นฐานและประสบการณ์เดิมของผู้เรียน รวมทั้งความสนใจ ความสนใจของผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับช่วยในการเตรียมการสอนของครู

3. ครูต้องเขียนแผนการสอน โดยเขียนจุดประสงค์การสอน เนื้อหาสาระสำคัญของบทเรียน สื่อ และการวัดผลประเมินผล

4. ครูต้องเตรียมสื่อการสอน การจัดทำเอกสารหรือข้อทดสอบ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้พร้อมก่อนทำการสอน

ไฟกรุ๊ฟ สินลาราตน์ (2542 : 157) ได้ให้ความหมายของการเตรียมการสอนหรือการวางแผนการสอนว่าเป็นการจัดกิจกรรมในการคิดและทำของครูที่เป็นการเตรียมการสอน ล่วงหน้าก่อนสอน ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมการสอน สื่อและการประเมินผล

3. การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้

3.1 นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นนี้ครูควรใช้ประเด็นคำถาม สถานการณ์หรือกิจกรรมที่กระตุ้นหรือท้าทายให้ผู้เรียนเกิดความสนใจครรภ์ ครูควรเป็นกัลยาณมิตรของผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าครูคือผู้ที่จะช่วยเหลือเขาได้ในทุกเรื่อง ครูต้องรู้ว่าผู้เรียนเป็นรายบุคคลเป็นอย่างใด เพื่อใช้ความสนใจ ความสนใจ ลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นจุดกระตุ้นศักยภาพของแต่ละบุคคล และดึงดูดให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นและเต็มใจ

3.2 ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูเป็นบุคคลที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธุรณะและเต็มตามศักยภาพ มุ่งจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต โดยใช้สื่อที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เสนอกิจกรรมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน สรุปความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทั้งกับสมาชิกภายในกลุ่มและสมาชิกระหว่างกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแสดงทางความรู้

3.3 ขั้นวิเคราะห์ อภิปรายผลและองค์ความรู้ที่สรุปได้จากกิจกรรมการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดการค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ครุเป็นผู้สังเกต เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ ให้องค์ความรู้ที่ได้ชัดเจน เป็นการเสริมแรงและกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ การค้นหาความรู้ต่อไป

4. การประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นผลที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และการทดสอบเพื่อพัฒนาและค้นหาศักยภาพ จุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียนและตรวจสอบว่า กระบวนการเรียนรู้ได้พัฒนาผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ผลการเรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการสอนของครู ดังนั้นการวัด และประเมินผลการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญต้องวัดและประเมินให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยมีขั้นตอนในการประเมิน คือ

1. กำหนดคุณลักษณะและเป้าหมายในการประเมิน
2. พิจารณาขอบเขต เกณฑ์ วิธีการและสิ่งที่จะประเมิน
3. พิจารณากำหนดองค์ประกอบและผู้ประเมินว่าใครนั้นจะเป็นผู้ประเมิน
4. เลือกใช้เทคนิคและเครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และเกณฑ์ในการประเมิน
5. กำหนดเวลาและสถานที่ที่จะประเมิน
6. วิเคราะห์ผลและจัดการข้อมูลการประเมิน

7. สรุปผลการประเมิน เพื่อพัฒนาและปรับปรุง ข้อมูลรองการเรียนรู้และ พัฒนาผู้เรียนรวมทั้งปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ในกรณีที่การประเมินกำหนดให้นำผลการประเมินระหว่างเรียนมาประกอบการพิจารณาด้วย

4.3 ปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้

1. กระบวนการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ถ้าผู้เรียนมีโอกาสศึกษา สร้างสรรค์โดย ที่ครูช่วยจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จัดสื่อ และสรุปสาระการเรียนรู้ร่วมกัน
2. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านความสามารถทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม ความพร้อมของร่างกายและจิตใจ และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง
3. สาระการเรียนรู้มีความสมดุลเหมาะสมกับวัย ความถนัด ความสนใจ ของผู้เรียนและความคาดหวังของสังคม ทั้งนี้ผลการเรียนรู้จากสาระและกระบวนการจะต้องทำให้ ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดี และมีความสุขในการเรียน

4. แหล่งเรียนรู้มีหลากหลายและเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้เป็นแหล่งก้นค้นว่าหาความรู้ ตามความสนใจ ความสนใจ

5. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรที่ช่วยเหลือเกื้อกูล ห่วงใย มีกิจกรรมร่วมกันในกระบวนการเรียนรู้คือแลกเปลี่ยนความรู้ ถักทอความคิด พิชิตปัญหาร่วมกัน

6. ศิษย์มีความครתทราต่อครูผู้สอน สาระที่เรียนรวมทั้งกระบวนการที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนໄຟ້ ມีใจรักที่จะเรียนรู้ ทั้งนี้ครูต้องมีความเชื่อว่าศิษย์ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ และมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

7. สาระและกระบวนการเรียนรู้เชื่อมโยงกับเหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวของผู้เรียน จนผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง

8. กระบวนการเรียนรู้มีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่นๆ เช่น ชุมชน ครอบครัว องค์กรต่างๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์และร่วมมือกันให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้สูงสุด

5. สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกเป็นด้านๆ ประกอบด้วย (คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา 2543 : 18 – 23)

5.1 ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน ครุผู้สอนต้องเตรียมศึกษาวิเคราะห์ เนื้อหาวิชาในหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ว่าหลักสูตรต้องการอะไร ครุผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ต้องรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นผู้คงอยู่เบื้องหลัง อำนวยความสะดวกในกระบวนการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ครูจะเป็นผู้วางแผนขั้นต้นทั้งเนื้อหาและวิธีการแก่ผู้เรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดทำแผนการสอน กำหนดการสอน สาระกิจกรรมแหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนและการวัดผลประเมินผลที่มุ่งพัฒนา “คน” และ “ชีวิต” ให้เกิดประสิทธิภาพการเรียนรู้เต็มศักยภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

5.2 การจัดกิจกรรมการสอน ครุผู้สอนใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นทักษะกระบวนการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง เน้นกระบวนการคิด และการแก้ปัญหาที่หลากหลาย กระตุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนໄຟ້ ໄຟສຶກษา แล้วหาและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มองเห็นความแตกต่างของผู้เรียน เอาใจใส่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง เป็นผู้อำนวยความสะดวก เลือกใช้สื่อและจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

อย่างเหมาะสม แนะนำแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่มากทั้งในและนอกโรงเรียน ใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น สามารถบูรณาการ และประยุกต์เขื่อมโยงวิชาต่างๆ ให้สอดคล้องกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 : 15 – 17)

วไลพร คุณหักษ์ (2530 : 19) ได้ให้ความหมายการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ สภาพการจัดประสบการณ์และการกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นจากความร่วมมือของผู้เรียน กับครูผู้สอน เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2533 : 189) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่กระทำขึ้น เพื่อให้การเรียนการสอนได้ผลดี

กรมวิชาการ กองการวิจัยทางการศึกษา (2541 : 13 – 15) ได้กล่าวถึงวิธีการ จัดกระบวนการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญว่า มีแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. สร้างบรรยากาศที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้มองเห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลต่างๆ ได้ด้วยตนเอง

2. การอภิปรายหรือป้อนคำถาม เพื่อกระตุ้นให้เกิดการหันเหน หรือให้เกิด ความเข้าใจหลายๆ ความคิดที่เกี่ยวข้องกัน

3. ถ้าการอภิปรายออกนอกระดับเดิม หากเป็นเรื่องที่น่าสนใจควรหาโอกาส ให้อภิปราย โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมให้น้อยที่สุดและพยายามดึงกลับเรื่องเดิม โดยไม่ให้เสีย บรรยายมาก

4. การจัดบทเรียนโดยมีโครงสร้าง จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจและประสบ ผลสำเร็จในการเรียนบทเรียนนั้นๆ

5. การสอนแบบคืนพบ เหมาะสำหรับผู้เรียนที่คลาบนี้มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ไม่เหมาะสมกับเด็กที่เรียนช้า

6. วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การพัฒนาความสามารถของผู้เรียนและช่วยให้คนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ความสำเร็จของ การเรียนอยู่ที่การสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

ชาตรี เกิดธรรม (2542 : 7 – 8) ได้กล่าวถึง การเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็น สำคัญว่า เป็นการสอนที่จัดเนื้อหาและกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับความ สามารถและความสนใจของผู้เรียน เป็นการสอนที่ผู้สอนให้นักเรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง ตั้งแต่กิจ ค้นคว้าหาความรู้และลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้สอนทำหน้าที่

เป็นเพียงแนะนำหรือให้คำปรึกษาในการเรียนเป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการหาความรู้ (Learn how to learn) ซึ่งมีคุณค่ามากกว่าการเรียนรู้ตัวความรู้

พระราชบูรพาลงกรณ์ (2543 : 12 – 20) กล่าวว่า การที่ถือว่าเด็กเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้และครูต้องสร้างความใฝ่รู้ขึ้นในจิตใจของเด็กให้ได้ คือให้มีธรรมลัพธ์ คือความใฝ่รู้และกัดๆ กัดๆ ตามที่คาดหวัง คือความใส่ทำ เด็กมีความสุขในการเรียนรู้ ครูสร้างบรรยายศาสโนในโรงเรียนให้เป็นสับปะรูปสังเสวะ หมายความว่า ครูเป็นกัลยาณมิตรคือเพื่อนที่ดี มีเมตตาให้ความรักความอบอุ่นแก่ผู้เรียน ครูจะจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยถือว่าผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของผู้เรียน

บลูม (Bloom, 1976 : 7) เสนอแนวคิดไว้ว่า คนเราจะเรียนรู้ได้หรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับการจัดสถานการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมและสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ประสบความสำเร็จคือการสร้างแรงจูงใจ และการช่วยเหลือให้ผู้เรียนเข้าใจจุดที่สำคัญๆ ของกระบวนการเรียนรู้

5.3 การสนับสนุนการสร้างแหล่งการเรียนรู้ ครูต้องเตรียมแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นสื่อการเรียน ในความรู้ ในงานและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ หรือศูนย์การเรียนด้วยตนเองที่มีข้อมูลความรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษา ค้นคว้าตามความต้องการ การสำรวจแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ เป็นต้น

กิษณิญาณ สาระ (2523 : 160) ได้ให้ความหมายของวัสดุอุปกรณ์การสอนว่า วัสดุอุปกรณ์ทุกชนิดที่นำมาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้เรียนรู้จากของจริงและมองเห็นสิ่งที่เรียนอย่างแท้จริง

ธีระศักดิ์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ (2544 : 10) ได้กล่าวถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดไว้ นั้น จะต้องจัดหาสื่อที่หลากหลาย สื่อที่ผู้เรียนนั้นต้องได้โดยตรงไม่ใช่สื่อที่ครูใช้แต่เพียงผู้เดียว เป็นสื่อที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากกว่าเป็นสื่อที่ครูอธิบาย ค่อยป้อนให้ตลอดเวลา เป็นสื่อที่เรียนรู้ได้เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลและเน้นกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ร่วมกัน อันจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุขตามความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังนี้

ทิคกัน (Sidney G Tickon, 1971 : 73) กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการสอนว่า เป็นสิ่งที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะสิ่งเดรินให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความสนใจและความต้องการ

สรุป สื่อการสอนเป็นสิ่งจำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอน เป็นเครื่องมือสนับสนุนให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

5.4 การวัดและประเมินผลการสอน ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความสามารถในการดำเนินการวัดและประเมินผลการสอนให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งในส่วนของกระบวนการและผลงานทั้งด้านความรู้ ความรู้สึกและทักษะการแสดงออกทุกด้าน และประเมินตามสภาพจริง ครูผู้สอนอาจวัดและประเมินผลการสอนโดยการสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ฝึกให้ผู้เรียนประเมินปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย มีการวัดโดยใช้ผลงานเป็นสำคัญ การวัดผลจะเน้นกระบวนการเรียนรู้ ใช้คำตามเป็นเครื่องนำทางในการเรียนรู้และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล

พจน์ สะเพียรชัย (2519 : 72 – 77) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลทางการศึกษาว่าเป็นกระบวนการตัดสินใจคุณค่าของกิจกรรมทางการศึกษาที่อาศัยวิธีการที่มีระบบแบบแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐานและเหตุผลประกอบการพิจารณาตัดสินว่ากิจกรรมทางการศึกษานี้ดีหรือไม่ เหนาะส่วนหรือไม่เหมาะสมสมประการใด

นิพนธ์ กินวงศ์ (2523 : 137) เมื่อจัดการศึกษามีการสอน การวัดผลและประเมินผลจึงต้องมีอยู่ตลอดเวลา การวัดผลเป็นกิจกรรมที่ควบคู่กันไป เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ การประเมินผลจะมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน

สเนล (Snel, 1993 : 6 - 8) กล่าวว่า การวัดผล หมายถึง กระบวนการหาปริมาณ หรือจำนวนของสิ่งต่างๆ โดยใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งมาวัดผลจากการวัดมักจะออกแบบเป็นตัวเลขหรือสัญลักษณ์หรือข้อมูล

ยอร์นลันด์ และ ลินน์ (Gronlund and Linn, 1990 : 6 - 8) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การวัดผลประเมินผล ดังนี้

1. มีความชัดเจนในเทคนิค และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล
2. เครื่องมือที่ใช้ต้องสามารถวัดคุณลักษณะที่ต้องการวัดได้จริง
3. การประเมินต้องใช้เทคนิคให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะวัด
4. ต้องทราบถึงขอบเขตของเทคนิคที่จะนำไปประเมิน
5. การประเมินผลจะเป็นเครื่องมือที่นำไปสู่ความหมายปลายทางเท่านั้นแต่จะไม่สนใจในตัวมันเอง จะต้องนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

6. ความต้องการฝึกอบรมและรูปแบบการฝึกอบรม

จากสภาพปัจจุบันของการศึกษาไทยประการหนึ่งที่เกิดตั้งแต่อีดิจันถึงปัจจุบันและมีแนวโน้มว่าจะมีอยู่ต่อไปในอนาคตคือ “คุณภาพการเรียนการสอนของครู” ซึ่งปัจจุหาดังกล่าวนี้ส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาและคุณภาพของคนทำให้เกิดปัจจุหาต่อการพัฒนาประเทศและการแข่งขันทางสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์เป็นอันมากจำเป็นที่ทุกคนทุกส่วนต้องเข้าร่วมกันคิดแก้ปัจจุหานี้โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะและศักยภาพสูงในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของประเทศ การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของครูจึงเป็นการกิจที่สำคัญและควรดำเนินการโดยเร่งด่วน

หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชนูญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก็คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ของคนไทยทุกคนให้เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนประนันจะเรียนรู้และร่วมกระบวนการเรียนรู้อย่างอิสระและเป็นสุขและเป็นที่ยอมรับว่าปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะทำให้การปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนประสบผลสำเร็จคือ “ครู” ดังนั้นก่อนที่จะปฏิรูปการเรียนรู้จำเป็นต้องพัฒนาครู การอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของครูและการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ครูดี ครูเก่ง ให้สามารถปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้บรรลุสำเร็จ

การฝึกอบรม หมายถึง การเรียนการสอนและการเรียนรู้เพื่อให้ทำงานเฉพาะอย่างได้อย่างดี (สรรศ วรอินทร์ 2529 : 48-71) การฝึกอบรมจึงจัดได้ว่าเป็นการจัดการศึกษารูปแบบหนึ่งที่มีจุดมุ่งหมายชัดเจนเฉพาะเจาะจงให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้ตรงกับงานที่ตนจะออกไปทำ เนื่องจากการฝึกอบรมเป็นการจัดการศึกษาอย่างหนึ่ง จึงต้องมีองค์ประกอบครบถ้วนของหลักสูตรคือ (วิชัย วงศ์ไหய 2526 : 17 อ้างอิงมาจาก Hilda Taba)

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. เนื้อหาสาระเพื่อจะนำมาใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์
3. ประสบการณ์การเรียนรู้
4. ยุทธวิธีการสอน

ซึ่งองค์ประกอบของหลักสูตรเหล่านี้จะได้มาจากการกระบวนการพัฒนา หลักสูตรการฝึกอบรมที่สามารถที่จะกำหนดวัตถุประสงค์ที่ตรงกับสภาพความต้องการของงาน หรือปัจจุหาที่จะพัฒนา มีเนื้อหาสาระประสบการณ์การเรียนรู้หรือกิจกรรมการเรียนและวิธีการสอน ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์นั้น สามารถทำให้ผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมได้อย่างดีในระยะเวลาอันสั้น

หลักสูตรการฝึกอบรมเป็นหัวใจของกระบวนการเรียนทั้งหมด เพราะหลักสูตร การฝึกอบรมที่ดีย่อมสามารถที่จะพัฒนาให้ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมได้บรรลุจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ รอทเวล (William J. Rothwell, 1984 : 39 - 51) ได้แบ่งนิด ของหลักสูตรการฝึกอบรมไว้ดังนี้ คือ

1. หลักสูตรที่เน้นเนื้อหาวิชา (Subject Centered Design) หลักสูตรชนิดนี้ ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่าผู้สอนเป็นผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชานั้น และจะเป็นผู้ที่กำหนดเนื้อหาวิชา การจัดลำดับขั้นตอนของเนื้อหาวิชาเองซึ่งทำให้มีข้อเสียตรงที่หลักสูตรชนิดนี้มีจุดมุ่งหมาย ไม่ชัดเจน

ทางแก้ไขที่จะทำให้หลักสูตรชนิดนี้ดีขึ้นได้ ดังนี้

1.1 สอบถามผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นว่าควรจะเลือกเนื้อหานิตใดบ้าง

1.2 จัดลำดับขั้นตอนของเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และ ความยากง่าย

1.3 กำหนดหลักสูตรขึ้นมา

2. หลักสูตรที่เน้นประสบการณ์ (Experience Centered Design) หลักสูตร นี้จะเน้นที่ประสบการณ์ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นระหว่างที่มีการเรียนการสอน หลักสูตรจะเน้นให้ ผู้เรียนได้เลือกประสบการณ์การเรียนของตนด้วยตนเอง ตามลักษณะของความสนใจของผู้เรียน

จุดอ่อนของหลักสูตรชนิดนี้ คือบางครั้งประสบการณ์ที่เลือกไม่สามารถ จะตอบสนองจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมได้

3. หลักสูตรเน้นจุดประสงค์ (Objective Centered Design) หลักสูตรชนิดนี้ มีข้อสมมุติฐานเบื้องต้นว่าการเรียนการสอนอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎี สิ่งเร้าและการตอบสนอง (Stimulus – Response Theory) และผู้สอนเป็นผู้สร้างเสริมระดับความสามารถของผู้เรียนผู้สอน ได้ถูกกำหนดว่าเป็นผู้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดังนั้นหลักสูตรจึงต้องมีวัตถุประสงค์ที่สามารถ สร้างเกตและวัดได้

วัตถุประสงค์ที่ใช้ในหลักสูตรนี้ มี 2 ชนิด คือ

- วัตถุประสงค์ที่ใช้ปัญหาเป็นศูนย์กลาง

- วัตถุประสงค์ที่ใช้สมรรถภาพเป็นฐาน

วิธีการออกแบบหลักสูตรทั้งสองชนิดแตกต่างกันอยู่บ้าง ซึ่งมีรายละเอียด

ดังต่อไปนี้ คือ

หลักสูตรที่ใช้ปัญหาเป็นศูนย์กลาง (Problem Center Curricula) มีขั้นตอนในการพัฒนาดังต่อไปนี้

1. ระบุปัญหาในเรื่องความสามารถ
2. ระบุถึงธรรมชาติของปัญหา
3. รวมหลักฐานเพื่อสนับสนุนและตรวจสอบปัญหา
4. ประเมินความจำเป็นในการฝึกอบรมจากจุดยืนขององค์การ

บุคคลและของงาน

5. สังเคราะห์ความจำเป็นเหล่านี้
6. แยกปัญหาที่ต้องฝึกอบรมออกจากปัญหาที่ไม่ใช่ปัญหาการฝึกอบรม
7. สร้างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อระบุว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะทำสิ่งใดบ้าง ตามหน่วยการฝึกอบรม
8. ตรวจสอบความประณานขององค์การกับจุดประสงค์
9. สร้างหลักสูตร
- หลักสูตรที่ใช้สมรรถภาพเป็นฐาน (Competency – Base – Curricula)

การพัฒนาหลักสูตรนี้มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. พัฒนารูปแบบของสมรรถภาพของคนที่จะทำงานในงานหนึ่งชื่น โดยการ

- สอนตามผู้ปฏิบัติงาน
- สอนตามบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- ศึกษาจากเอกสาร
- สร้างรายการสมรรถภาพ
- กำหนดลำดับขั้นตอนของสมรรถภาพ
- สร้างฐานของสมรรถภาพ

2. หลักสูตรที่เน้นโอกาส (Opportunity Centered Design) หลักสูตรแบบนี้ มีสมมุติฐานว่าผู้สอนเป็นผู้เชี่ยวชาญที่จะกำหนดปัญหามาให้กลุ่มได้แก่ไข และผู้เรียนก็เป็นผู้ที่เต็มไปด้วยศักยภาพที่รอคอยแก้ไขออกนำไปใช้ ฉะนั้นการเรียนการสอนจัดสิ่งเร้าที่จะดึงเอาความรู้ ความสามารถนั้นออกมา ฉะนั้นหลักสูตรจึงเน้นที่ตัวบุคคลและปัญหา ผู้เรียนจะเป็นผู้กำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้ด้วยตนเอง และตอกย้ำภายใต้อิทธิพลการ datum คำรามจากครู จุดเด่นของ หลักสูตรนี้อยู่ที่การร่วมกันตัดสินใจ วิธีการออกแบบหลักสูตรชนิดนี้ทำดังนี้ คือ

1. ระบุปัญหาที่นักเรียนประสบอยู่ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

2. ยกปัญหาเหล่านี้ให้นักเรียนได้แก้ไข
3. ให้ผู้เรียนเสนอวิธีการแก้ไข
4. ในการแก้ปัญหานี้ได้รับการสนับสนุนจากการถามตอบตามวิธี
5. วัดความสำเร็จของความพยายามนี้โดยวิธีการใช้การสังเกตระยะยาว
จะเห็นได้ว่าหลักสูตรทั้ง 4 ชนิดนี้ หลักสูตรที่ยึดเอาจุดประสงค์เป็นหลักสามารถที่จะพัฒนา²
ผู้เรียนได้ตามเป้าประสงค์ของการทำงานมากที่สุด

แนวการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของทابา (Hilda Taba) มี 11 ขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ส่วนประกอบของหลักสูตร ทابาได้เสนอไว้ 4 ประการ คือ
  - 1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งจำเป็นต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน
  - 1.2 เนื้อหาสาระที่นำมาใช้ตอบสนองต่อการบรรลุเป้าหมาย
  - 1.3 ประสบการณ์ที่จำเป็นและเป็นที่ต้องการในอันที่จะเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย
  - 1.4 เรายังใช้ยุทธวิธีการสอนอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับเนื้อหาและบุคคล
2. การศึกษาข้อมูลเพื่อนำมาเป็นเครื่องกำหนดเกณฑ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร
ซึ่งข้อมูลที่ใช้ได้แก่ ค่านิยม สมรรถภาพ คุณลักษณะของผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้และ
ธรรมาภิชของความรู้ที่เราจะนำมาใช้พัฒนาหลักสูตร
3. วัตถุประสงค์ มีอยู่ 4 ประการ คือ
  - 3.1 วัตถุประสงค์เกี่ยวกับความรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาและเสริมสร้างวัตถุ
ประสงค์อีก 3 ระดับ
  - 3.2 วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคิด ซึ่งหมายถึงกระบวนการของสังกัดสิ่งที่
เกี่ยวโยงสัมพันธ์กัน การจัดรวมพินิจเพื่อนำไปสู่หลักการ การวิเคราะห์ปัญหาและการคาดคะเน
เป็นต้น
  - 3.3 วัตถุประสงค์เกี่ยวกับทักษะ
  - 3.4 วัตถุประสงค์เกี่ยวกับทักษะ

ตามแนวคิดของทابา วัตถุประสงค์ข้อ 1 จะนำไปสู่วัตถุประสงค์ข้ออื่นๆ อีก 3
ระดับได้

4. เกณฑ์ในการกำหนดวัตถุประสงค์ ทابาได้เสนอแนะว่าให้ถามคำนวณเหล่านี้
เพื่อประกอบการพิจารณา
  - 4.1 สิ่งเหล่านี้สำคัญต่อวัฒนธรรมหรือไม่
  - 4.2 สิ่งเหล่านี้สัมพันธ์ต่อเนื่องกับเนื้อหาสาระและการเรียนรู้หรือไม่

4.3 วัตถุประสงค์แสดงความแ Jennerชัดในการเลือกและจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้หรือไม่

4.4 วัตถุประสงค์ได้แสดงระดับพฤติกรรมต่างๆ มาชัดเจนหรือยัง

4.5 วัตถุประสงค์ได้ครอบคลุมผลที่จะเกิดขึ้นในการปฏิบัติเพียงใด

4.6 วัตถุประสงค์เต็มข้อได้แสดงเอกลักษณ์ของมันเพียงใด ทำช้อนกันหรือไม่

5. การเลือกเนื้อหาสาระและการรวมรวมพินิจ เราชารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์หรือไม่ เรียงลำดับก่อนหลังถูกต้องตามธรรมชาติของเนื้อหาวิชาเพียงใด

เนื้อหาสาระประกอบด้วย

1. สังกัดพื้นฐาน (Basic Concept) ซึ่งเป็นแกนสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร

2. แนวคิดที่สำคัญ (Main idea) ซึ่งเป็นพื้นฐานในการแสดงธรรมชาติวิชาและ การรวมพินิจความรู้ประสบการณ์ต่างๆ

3. เนื้อหาสาระที่มีลักษณะเฉพาะ (Specific Content) ได้แก่ ข้อมูลที่เป็น

ข้อเท็จจริง การแสดงรายละเอียดและหัวข้อเฉพาะ

6. เกณฑ์ในการพิจารณาเลือกเนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระที่จะนำมาให้เรียนรู้นั้นควรจะสำคัญและจำเป็นต่อผู้เรียนซึ่ง ทราบ ได้สนองแนวคิดในการเลือกเนื้อหาสาระดังนี้คือ

6.1 ความรู้ที่ได้คัดเลือกมาນั้น ได้แสดงถึงความแตกต่างและมีลักษณะเฉพาะของมันเองหรือไม่

6.2 เนื้อหาสาระสมดุลในธรรมชาติวิชาหรือไม่ ทั้งในด้านความกว้างและความลึก

6.3 เนื้อหาสาระ ได้สนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพียงใด

6.4 เนื้อหาสาระนี้มีสังกัด แนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเพียงใด

6.5 เนื้อหาสาระมีเหตุผลที่สมพันธ์กับแนวคิดใหญ่และสังกัดพื้นฐานเพียงใด

6.6 เนื้อหาสาระ ได้แสดงถึงแนวหรือวิธีการที่จะแสดงหากความรู้ให้กับผู้เรียน ได้อย่างไร

7. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดรวมเนื้อหาสาระ การเลือกเนื้อหาจะต้องนำข้อมูลมาประกอบอีก 4 ประการ คือ

7.1 เนื้อหาสาระไปเกิดขวางธรรมชาติการเรียนรู้ตามหลักจิตวิทยาหรือไม่

7.2 พยายามให้ศึกษาได้กว้างมากกว่าลึก

7.3 พยายามส่งเสริมความรู้ที่สามารถ溶รวมกับวิชาอื่นได้

7.4 พยายามเลือกเนื้อหาที่สมดุลที่มีทั้งกว้างและลึก

8. การเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ท่านมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้
  - 8.1 ต้องฝึกปฏิบัติอย่างกว้างขวาง คำนึงถึงวิธีการมากกว่าผลผลิต
  - 8.2 ประสบการณ์การเรียนรู้จะต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย
  - 8.3 การเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหลายควรจะตอบสนองด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ
  - 8.4 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ควรจะต้องตอบสนองจุดประสงค์หลายๆ ข้อ
  - 8.5 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ควรคำนึงถึงลำดับก่อนหลังเพื่อไม่ให้ผู้เรียนสับสน
  - 8.6 การจัดประสบการณ์ควรจะท้าทายผู้เรียน
  - 8.7 การจัดประสบการณ์ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกได้อย่างเสรี ส่งเสริมการคิดเองทำเอง
  - 8.8 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยาในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลและความสนใจเป็นต้น
9. ลำดับขั้นของการพัฒนาหลักสูตร ท่านได้เสนอไว้ถึงขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อทบทวนกระบวนการทั้งหมดคือ
  - 9.1 การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน สร้างความและวัฒนธรรม
  - 9.2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย
  - 9.3 การเลือกเนื้อหาสาระ
  - 9.4 การจัดรวมพินิจเนื้อหาสาระ
  - 9.5 การเลือกประสบการณ์เรียน
  - 9.6 การจัดประสบการณ์การเรียน
  - 9.7 การประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพกิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดขึ้น ได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่
10. ยุทธวิธีการสอน ยุทธวิธีการสอนและประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นตัวกำหนดสถานการณ์ เนื่องจากการเรียนรู้ ทั้งนี้ในการสอนทุกครั้ง วัดดูประสิทธิภาพสอนจะแสดงถึงผลผลิตและรูปแบบการสอนจะแสดงถึงขั้นตอนในการเรียนรู้

เกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกพฤติกรรมการเรียนการสอนคือ

  1. การวินิจฉัยระดับความรู้ความสามารถของเด็กว่ามีระดับความสามารถอย่างไร เพื่อประโยชน์ในการกำหนดวิธีการสอน
  2. การพัฒนาการเรียนรู้ควรเป็นลำดับขั้นตอน

3. มุ่งเน้นเกี่ยวกับความคาดหมายในด้านความรู้ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน ว่าเป็นอย่างไรและเพื่ออะไร

4. การใช้คำ丹ให้เกิดการย้ำๆให้เกิดการคิด
5. การมีแผนภูมิเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนของความรู้
6. จุดประสงค์หนึ่งมีวิธีการสอนหลายๆ แบบ
7. ให้ความสนใจและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับช่องว่างของความรู้กับเนื้อหาสาระที่จะมาสัมพันธ์กับการเรียนรู้ของเด็ก
8. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้น่าเรียน น่าศึกษา
11. การประเมินผล ต้องมีการประเมินผลที่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมาย ครอบคลุมทุกเนื้อหาความรู้ และต่อเนื่องตลอดเวลา โดยใช้แบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้
7. โครงสร้างหลักสูตรดูดครี (กรรมการฝึกหัดครู : 2543)

โครงสร้างหลักสูตร

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 137 หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนหน่วยกิต แต่ละหมวดวิชาและแต่ละกลุ่มวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	33	หน่วยกิต
1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	9	หน่วยกิต
1.2 กลุ่มวิชานุមนฑลศาสตร์	9	หน่วยกิต
1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6	หน่วยกิต
1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	9	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	94	หน่วยกิต
2.1 กลุ่มวิชาเนื้อหา	72	หน่วยกิต
2.2 กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ	15	หน่วยกิต
2.3 กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	7	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเลือกเสรี	10	หน่วยกิต

การจัดการเรียนการสอน

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	33	หน่วยกิต
---------------------------	----	----------

ปภ.บดี เรียน

ก. ให้เรียนรายวิชาในกลุ่มปศุสัตว์อีกหนึ่ง

เพียงกู้มเดียว

23 หน่วยกิต

1. กลุ่มปฏิบัติเครื่องคอมพิวเตอร์

2061401	ปฏิบัติเครื่องลงไม้ 1	2(0-4)
2061402	ปฏิบัติเครื่องลงไม้ 2	2(0-4)
2062401	ปฏิบัติเครื่องลงไม้ 3	2(0-4)
2063401	ปฏิบัติเครื่องลงไม้ 4	2(0-4)
2063402	ปฏิบัติเครื่องลงไม้ 5	2(0-4)
2064401	ปฏิบัติเครื่องลงไม้ 6	2(0-4)

2. กลุ่มปฏิบัติเครื่องลมทองเหลือง

2061403	ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 1	2(0-4)
2061404	ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 2	2(0-4)
2062403	ปฏิบัติเครื่องทองเหลือง 3	2(0-4)

2063403	ปฎิบัติเครื่องทองเหลือง 4	2(0-4)
2063404	ปฎิบัติเครื่องทองเหลือง 5	2(0-4)
2064403	ปฎิบัติเครื่องทองเหลือง 6	2(0-4)
3. กลุ่มเครื่องสายสากล		
2061405	ปฎิบัติเครื่องสายสากล 1	2(0-4)
2061406	ปฎิบัติเครื่องสายสากล 2	2(0-4)
2062405	ปฎิบัติเครื่องสายสากล 3	2(0-4)
2063405	ปฎิบัติเครื่องสายสากล 4	2(0-4)
2063406	ปฎิบัติเครื่องสายสากล 5	2(0-4)
2064405	ปฎิบัติเครื่องสายสากล 6	2(0-4)
4. กลุ่มปฎิบัติกีตาร์		
2061407	ปฎิบัติกีตาร์ 1	2(0-4)
2061408	ปฎิบัติกีตาร์ 2	2(0-4)
2062407	ปฎิบัติกีตาร์ 3	2(0-4)
2063407	ปฎิบัติกีตาร์ 4	2(0-4)
2063408	ปฎิบัติกีตาร์ 5	2(0-4)
2064407	ปฎิบัติกีตาร์ 6	2(0-4)
5. กลุ่มปฎิบัติเครื่องลิ่มน้ำกด		
2061409	ปฎิบัติเครื่องลิ่มน้ำกด 1	2(0-4)
2061410	ปฎิบัติเครื่องลิ่มน้ำกด 2	2(0-4)
2062409	ปฎิบัติเครื่องลิ่มน้ำกด 3	2(0-4)
2063409	ปฎิบัติเครื่องลิ่มน้ำกด 4	2(0-4)
2063410	ปฎิบัติเครื่องลิ่มน้ำกด 5	2(0-4)
2064409	ปฎิบัติเครื่องลิ่มน้ำกด 6	2(0-4)
6. กลุ่มปฎิบัติขับร้องสากล		
2061411	ปฎิบัติขับร้องสากล 1	2(0-4)
2061412	ปฎิบัติขับร้องสากล 2	2(0-4)
2062411	ปฎิบัติขับร้องสากล 3	2(0-4)
2063411	ปฎิบัติขับร้องสากล 4	2(0-4)

2063412	ปฏิบัติขับร่องสากล 5	2(0-4)
2064411	ปฏิบัติขับร่องสากล 6	2(0-4)
7. กลุ่มปฏิบัติเครื่องกระแทบ		
2061413	ปฏิบัติเครื่องกระแทบ 1	2(0-4)
2061414	ปฏิบัติเครื่องกระแทบ 2	2(0-4)
2062413	ปฏิบัติเครื่องกระแทบ 3	2(0-4)
2063413	ปฏิบัติเครื่องกระแทบ 4	2(0-4)
2063414	ปฏิบัติเครื่องกระแทบ 5	2(0-4)
2064413	ปฏิบัติเครื่องกระแทบ 6	2(0-4)

ข. เรียน

4 หน่วยกิต

ผู้ที่ไม่ได้เลือกเรียนกลุ่มปฏิบัติคีย์บอร์ดให้เรียนปฏิบัติคีย์บอร์ด 1 และปฏิบัติคีย์บอร์ด 2 ผู้ที่เรียนปฏิบัติคีย์บอร์ดให้เลือกเรียนปฏิบัติเครื่องคนตัวในกลุ่มปฏิบัติเครื่องคนตัวอื่นเพียงกลุ่มเดียวในรายวิชาปฏิบัติระดับ 1 และ 2

ค. ให้เรียนรายวิชาต่อไปนี้

3 หน่วยกิต

2064903 การเสนอผลงานคนตัว

3(2-2)

ง. ให้เรียนรายวิชาต่อไปนี้

4 หน่วยกิต

1. กลุ่มปฏิบัติรวมวงเล็ก

2062415 ปฏิบัติรวมวงเล็ก 1

1(0-2)

2062416 ปฏิบัติรวมวงเล็ก 2

1(0-2)

2063415 ปฏิบัติรวมวงเล็ก 3

1(0-2)

2063416 ปฏิบัติรวมวงเล็ก 4

1(0-2)

2. กลุ่มปฏิบัติรวมวงใหญ่

2062417 ปฏิบัติรวมวงใหญ่ 1

1(0-2)

2062418 ปฏิบัติรวมวงใหญ่ 2

1(0-2)

2063417 ปฏิบัติรวมวงใหญ่ 3

1(0-2)

2063418 ปฏิบัติรวมวงใหญ่ 4

1(0-2)

3. กลุ่มปฏิบัติขั้นร้องปราสาณเสียง

2062419	ปฏิบัติขั้นร้องปราสาณเสียง 1	1(0-2)
2062420	ปฏิบัติขั้นร้องปราสาณเสียง 2	1(0-2)
2063419	ปฏิบัติขั้นร้องปราสาณเสียง 3	1(0-2)
2063420	ปฏิบัติขั้นร้องปราสาณเสียง 4	1(0-2)

เลือก ให้เลือกเรียนจากรายวิชาต่อไปนี้ไม่น้อยกว่า 25 หน่วยกิต

1. กลุ่มทฤษฎีทั่วไป

2062110	คนตระพื้นบ้านไทยภาคเหนือ	3(3-0)
2062111	คนตระพื้นบ้านไทยภาคอีสาน	3(3-0)
2062112	คนตระพื้นบ้านไทยภาคกลาง	3(3-0)
2062113	คนตระพื้นบ้านไทยภาคใต้	3(3-0)
2062506	ความสัมพันธ์ระหว่างคนตระพีไทยกับคนตระพีตะวันตก	3(3-0)
2064901	การศึกษาคนตระพีเอกเทศ	3(3-0)
2061505	คนตระวิจักษณ์	3(3-0)
2063505	สุนทรียศาสตร์ทางคนตระ	3(3-0)
2063901	หลักการเขียนรายงานคนตระนิพนธ์	3(3-0)
2064906	สัมนาคนตระ	3(3-0)
2063503	เพลงไทยสากลเชิงประวัติ	3(3-0)
2062309	การอำนวยเพลงเบื้องต้น	2(1-2)
2062310	การอำนวยเพลงขั้นร้องปราสาณเสียง	2(1-2)
2062311	โอลเปร่าและละครเพลง	3(3-0)
2062314	ปรัชญาของคนตระ	3(3-0)
2062501	ประวัติเครื่องคนตระ	3(3-0)
2062502	ประวัติดคนตระเชิงปฏิบัติ	3(3-0)
2063508	คนตระบำบัด	3(3-0)
2063504	คนตระและความเกี่ยวพันกับศิลปะแขนงอื่น	3(3-0)
2063706	การซ่อนสร้างอุปกรณ์คนตระ	3(2-2)
2063506	จิตวิทยาคนตระ	3(3-0)

2061506	คณตรีร่วมสมัย	3(3-0)
2062507	การเขียนวิชากรณ์คณตรี	3(3-0)
2062508	การเก็บรักษาและการซ่อมเครื่องคณตรีเบื้องต้น	3(2-2)
2062509	การทำความสะอาดและการปรับเครื่องเป่า	3(2-2)
2062511	การซ่อมเครื่องส่ายไทย	3(2-2)
2062513	การขัดการวงคณตรี	3(3-0)
2. กลุ่มวิชาทฤษฎีและการประชาสัมพันธ์		
2061308	ทฤษฎีคณตรีสามัญพื้นฐาน	3(3-0)
2062303	การประพันธ์ 1	3(3-0)
2063329	การประพันธ์ 2	3(3-0)
2063330	การประพันธ์ 3	3(3-0)
2063302	ทฤษฎีคณตรีสามัญ 4	3(3-0)
2064301	เกาน์เตอร์พอยต์	3(3-0)
2064302	คณตรีสามัญศตวรรษที่ 21	3(3-0)
2063325	การเรียบเรียงคณตรีสำหรับวงครุย่างค์	3(3-0)
2063304	การเรียบเรียงคณตรีสำหรับเด็ก	3(3-0)
2063307	การเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับการขับร้อง ประสานเสียง	3(3-0)
2064702	การเรียบเรียงคณตรีประกอบสื่อ	3(2-2)
2064321	การเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับ วงโยธวาทิต	3(3-0)
2063326	รูปแบบและการวิเคราะห์คณตรีตัววันตก 1	3(3-0)
2064312	รูปแบบและการวิเคราะห์คณตรีตัววันตก 2	3(3-0)
3. กลุ่มเทคโนโลยีทางคณตรี		
2061701	คอมพิวเตอร์คณตรีขั้นพื้นฐาน	3(2-2)
2062701	พื้นฐานเครื่องสังเคราะห์เสียง	3(2-2)
2062702	ระบบบันทึกและประมวลผลข้อมูลทางคณตรี	3(2-2)
2063701	การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยงานคณตรี	3(2-2)
2064701	การผลิตผลงานทางคณตรีด้วยคอมพิวเตอร์	3(2-2)

2063704	ปฏิบัติคนตระอิเล็กทรอนิกส์	3(2-2)
2063705	อุตสาหกรรมการคุณตระเบื้องต้น	3(2-2)
2062709	ปฏิบัติการบันทึกเสียงคนตระ 1	3(2-2)
2063703	ปฏิบัติการบันทึกเสียงคนตระ 2	3(2-2)
4. กลุ่มคนตระวิทยา		
2061502	พื้นฐานคนตระวิทยา	3(3-0)
2061504	พื้นฐานสังคมวิทยาทางคนตระ	3(3-0)
2062505	คนตระเอเชียใต้และตะวันออกกลาง	3(3-0)
2062503	การศึกษาคนตระภาคสนาม	3(2-2)
2062504	คนตระเอเชียตะวันออกและตะวันออกเฉียงใต้	3(3-0)
2063501	คนตระอาฟริกา	3(3-0)
2063502	คนตระอเมริกาและแปซิฟิก	3(3-0)
2063507	ส่วนศาสตร์ทางคนตระ	3(3-0)
2061501	การจัดเก็บระบบข้อมูลทางคนตระ	3(3-0)
2061503	มนุษยวิทยาทางคนตระ	3(3-0)
2062515	การศึกษาประวัติคนตระเชิงลึก	3(3-0)
5. กลุ่มคนตระป้องปุ่ลาร์และแจ๊สศึกษา		
2062302	ทฤษฎีคนตระแจ๊ส	3(3-0)
2062315	ประวัติคนตระแจ๊ส	3(3-0)
2064306	การเรียนเรียงเสียงประสานสำหรับคนตระแจ๊ส และป้องปุ่ลาร์	3(3-0)
2062313	คิตปฎิกाणแบบแจ๊ส 1	3(2-2)
2063307	คิตปฎิกाणแบบแจ๊ส 2	3(2-2)
2063328	การประพันธ์คนตระแบบแจ๊สและป้องปุ่ลาร์	3(3-0)
2062305	คนตระป้องปุ่ลาร์เริ่มต้นแต่ ค.ศ. 1950	3(3-0)
6. กลุ่มโยธาทิต		
2062308	หลักการโยธาทิต	3(3-0)
2064320	การอำนวยเพลงโยธาทิต	3(2-2)
2062323	คนตระสนาม	3(2-2)
2063321	การใช้คอมพิวเตอร์สำหรับคนตระสยาม	3(2-2)

2062322	เครื่องกระแทบสำหรับง่ายช瓦ทิต	3(2-2)
2063320	การบริหารง่ายช瓦ทิต	3(3-0)
7. กลุ่มปัญบัติเครื่องลมไม้		
2061401	ปัญบัติเครื่องลมไม้ 1	2(0-4)
2061402	ปัญบัติเครื่องลมไม้ 2	2(0-4)
2062401	ปัญบัติเครื่องลมไม้ 3	2(0-4)
2063401	ปัญบัติเครื่องลมไม้ 4	2(0-4)
2063402	ปัญบัติเครื่องลมไม้ 5	2(0-4)
2064401	ปัญบัติเครื่องลมไม้ 6	2(0-4)
8. กลุ่มปัญบัติเครื่องทองเหลือง		
2061403	ปัญบัติเครื่องทองเหลือง 1	2(0-4)
2061404	ปัญบัติเครื่องทองเหลือง 2	2(0-4)
2062403	ปัญบัติเครื่องทองเหลือง 3	2(0-4)
2063403	ปัญบัติเครื่องทองเหลือง 4	2(0-4)
2063404	ปัญบัติเครื่องทองเหลือง 5	2(0-4)
2064403	ปัญบัติเครื่องทองเหลือง 6	2(0-4)
9. กลุ่มปัญบัติเครื่องสายสากล		
2061405	ปัญบัติเครื่องสายสากล 1	2(0-4)
2061406	ปัญบัติเครื่องสายสากล 2	2(0-4)
2062405	ปัญบัติเครื่องสายสากล 3	2(0-4)
2063405	ปัญบัติเครื่องสายสากล 4	2(0-4)
2063406	ปัญบัติเครื่องสายสากล 5	2(0-4)
2064405	ปัญบัติเครื่องสายสากล 6	2(0-4)
10. กลุ่มปัญบัติกีตาร์		
2061407	ปัญบัติกีตาร์ 1	2(0-4)
2061408	ปัญบัติกีตาร์ 2	2(0-4)
2062407	ปัญบัติกีตาร์ 3	2(0-4)
2063407	ปัญบัติกีตาร์ 4	2(0-4)
2063408	ปัญบัติกีตาร์ 5	2(0-4)
2064407	ปัญบัติกีตาร์ 6	2(0-4)

11. กลุ่มปฏิบัติเครื่องคีบ์บอร์ด

2061409	ปฏิบัติคีบ์บอร์ด 1	2(0-4)
2061410	ปฏิบัติคีบ์บอร์ด 2	2(0-4)
2062409	ปฏิบัติคีบ์บอร์ด 1	2(0-4)
2063409	ปฏิบัติคีบ์บอร์ด 1	2(0-4)
2063410	ปฏิบัติคีบ์บอร์ด 1	2(0-4)
2064409	ปฏิบัติคีบ์บอร์ด 1	2(0-4)

12. กลุ่มปฏิบัติขับร่องสากล

2061411	ปฏิบัติขับร่องสากล 1	2(0-4)
2061412	ปฏิบัติขับร่องสากล 2	2(0-4)
2062411	ปฏิบัติขับร่องสากล 3	2(0-4)
2063411	ปฏิบัติขับร่องสากล 4	2(0-4)
2063412	ปฏิบัติขับร่องสากล 5	2(0-4)
2064411	ปฏิบัติขับร่องสากล 6	2(0-4)

13. กลุ่มปฏิบัติเครื่องกระหนบ

2061413	ปฏิบัติเครื่องกระหนบ 1	2(0-4)
2061414	ปฏิบัติเครื่องกระหนบ 2	2(0-4)
2062413	ปฏิบัติเครื่องกระหนบ 3	2(0-4)
2063413	ปฏิบัติเครื่องกระหนบ 4	2(0-4)
2063414	ปฏิบัติเครื่องกระหนบ 5	2(0-4)
2064413	ปฏิบัติเครื่องกระหนบ 6	2(0-4)

14. กลุ่มปฏิบัติรวมวงและขับร้องประสานเสียง

2062415	ปฏิบัติรวมวงเดี๊ก 1	1(0-2)
2062416	ปฏิบัติรวมวงเดี๊ก 2	1(0-2)
2063415	ปฏิบัติรวมวงเดี๊ก 3	1(0-2)
2063416	ปฏิบัติรวมวงเดี๊ก 4	1(0-2)
2062417	ปฏิบัติรวมวงใหญ่ 1	1(0-2)
2062418	ปฏิบัติรวมวงใหญ่ 2	1(0-2)
2063417	ปฏิบัติรวมวงใหญ่ 3	1(0-2)
2063418	ปฏิบัติรวมวงใหญ่ 4	1(0-2)

2062419	ปฏิบัติขับร้องประสานเสียง 1	1(0-2)
2062420	ปฏิบัติขับร้องประสานเสียง 2	1(0-2)
2063419	ปฏิบัติขับร้องประสานเสียง 3	1(0-2)
2063420	ปฏิบัติขับร้องประสานเสียง 4	1(0-2)

15. กลุ่มปฏิบัติปือป្យลារ៉េលេខ៊ែត

2062421	ปฏิบัติเครื่องຄນ ໄមៗខ៊ែត 1	2(0-4)
2062422	ปฏิบัติเครื่องຄນ ໄមៗខ៊ែត 2	2(0-4)
2063421	ปฏิบัติเครื่องຄນ ໄមៗខ៊ែត 3	2(0-4)
2063422	ปฏิบัติเครื่องຄນ ໄមៗខ៊ែត 4	2(0-4)
2062423	ปฏิบัติเครื่องທອງអេឡិចត្រូនីយ៍ 1	2(0-4)
2062424	ปฏิបัติเครื่องທອງអេឡិចត្រូនីយ៍ 2	2(0-4)
2063423	ปฏิបัติเครื่องທອງអេឡិចត្រូនីយ៍ 3	2(0-4)
2063424	ปฏิបัติเครื่องທອງអេឡិចត្រូនីយ៍ 4	2(0-4)
2062425	ปฏิបัติការសាយសាកលខ៊ែត 1	2(0-4)
2062426	ปฏิបัติការសាយសាកលខ៊ែត 2	2(0-4)
2063425	ปฏิបัติការសាយសាកលខ៊ែត 3	2(0-4)
2063426	ปฏิបัติការសាយសាកលខ៊ែត 4	2(0-4)
2062427	ปฏิបัតិការពាណិជ្ជកម្ម 1	2(0-4)
2062428	ปฏิបัតិការពាណិជ្ជកម្ម 2	2(0-4)
2063427	ปฏิបัតិការពាណិជ្ជកម្ម 3	2(0-4)
2063428	ปฏิបัតិការពាណិជ្ជកម្ម 4	2(0-4)
2062429	ปฏิបัតិកិច្ចបន្ទូរគេងខ៊ែត 1	2(0-4)
2062430	ปฏิបัតិកិច្ចបន្ទូរគេងខ៊ែត 2	2(0-4)
2063429	ปฏิបัតិកិច្ចបន្ទូរគេងខ៊ែត 3	2(0-4)
2063430	ปฏิបัតិកិច្ចបន្ទូរគេងខ៊ែត 4	2(0-4)
2062431	ปฏิបัตិឱ្យបន្ទូរសាកលខ៊ែត 1	2(0-4)
2062432	ปฏิបัតិឱ្យបន្ទូរសាកលខ៊ែត 2	2(0-4)
2063431	ปฏิបัតិឱ្យបន្ទូរសាកលខ៊ែត 3	2(0-4)
2063432	ปฏิបัតិឱ្យបន្ទូរសាកលខ៊ែត 4	2(0-4)
2062433	ปฏิបัតិការរំភោទខ៊ែត 1	2(0-4)

2062434	ปฏิบัติเครื่องกระแทบแจ็ส 2	2(0-4)
2063433	ปฏิบัติเครื่องกระแทบแจ็ส 3	2(0-4)
2063434	ปฏิบัติเครื่องกระแทบแจ็ส 4	2(0-4)
2062435	ปฏิบัติแจ๊สหรือปีอปปูลาร์ 1	2(0-4)
2062436	ปฏิบัติแจ๊สหรือปีอปปูลาร์ 2	2(0-4)
2063435	ปฏิบัติแจ๊สหรือปีอปปูลาร์ 3	2(0-4)
2063436	ปฏิบัติแจ๊สหรือปีอปปูลาร์ 4	2(0-4)
2061228	ปฏิบัติขับร้องเพลงไทยตามสมัยนิยม	2(0-4)

2.2	กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ บังคับ เรียน	15	หน่วยกิต
	3561101 องค์กรและการจัดการ	3(3-0)	หน่วยกิต
	3561204 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ	3(3-0)	
	3591105 เศรษฐศาสตร์ทั่วไป	3(3-0)	
	เลือก ให้เลือกเรียนจากรายวิชาต่อไปนี้ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	6	หน่วยกิต
	3001101 หลักการ โฆษณาและการประชาสัมพันธ์	3(3-0)	
	3511301 การบริหารงานสำนักงาน	3(3-0)	
	3562208 ธุรกิจการคุณครรชี	3(2-0)	
	3562303 มนุษยสัมพันธ์ในองค์การ	3(3-0)	
	3562404 การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน	3(3-0)	
	3563205 การจัดการธุรกิจคนครรชี	3(3-0)	
2.3	กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	7	หน่วยกิต
	2063801 การเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพคนครรชี 3	3(3-0)	
	2064801 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพคนครรชี 3	3(3-0)	

3. หมวดวิชาเลือกเสรี

10 หน่วยกิต

ให้เลือกเรียนรายวิชาใดๆ ในหลักสูตรวิทยาลัยครุหรือหลักสูตรสถาบันราชภัฏ โดยไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เคยเรียนมาแล้ว และต้องไม่เป็นรายวิชาที่กำหนดให้เรียนโดยไม่นับหน่วยกิตรวมในเกณฑ์การสำเร็จหลักสูตรของโปรแกรมวิชานี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สายสากล สาขาวิช (2534 : 81) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร พบว่า ขนาดของโรงเรียน วุฒิทางการศึกษาของครุที่สอนคณิตศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับตัวเกณฑ์ที่อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ณรงค์ จันทุกุม (2539 : 93) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการใช้สื่อการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ด้านการเลือกสื่อมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาประสบการณ์ในการสอน วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียน พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาสูงสุดที่พบคือแหล่งที่จะให้บริการเลือกสื่อการสอน และความพอเพียงของจำนวนสื่อที่อยู่ในโรงเรียนปัญหาด้านการเตรียมการสอน พบว่าโดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการสอน วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาสูงสุดคือเวลาในการเตรียมสื่อการสอน

ศรีพรรณ เวียนทอง และคณะ (2542 : 80 – 81) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พบว่า ปัจจัยความพร้อมด้านการบริหาร ด้านหลักสูตร ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านการใช้สื่ออุปกรณ์ และด้านการประชาสัมพันธ์ ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ปัจจัยด้านกระบวนการ การเตรียมการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การนิเทศติดตาม ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และปัจจัยด้านการผลิต พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจ ต่อการเรียนการสอนแบบใหม่ คือนักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนด้วย

จินดา เพชรัตน์ (2543 : 74) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พบว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมากและเมื่อจำแนกตามรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติตามลำดับดังนี้ ด้านการเตรียมการสอนมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการปฏิบัติในระดับมาก ด้านการใช้สื่อและ

อุปกรณ์มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ด้านการวัดผลประเมินผลมีการปฏิบัติในระดับมาก ตามลำดับ ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียน ที่ตั้งอยู่ในเขตอิฐເກມเมืองและนอกเขตอิฐເກມ มีการปฏิบัติต่ออยู่ในระดับมากทั้ง 2 ประเภท ด้านวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การสอน พนว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

แนวรัตน์ สาร้อยนุ่ม (2543) ได้ศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประณมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พนว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับ น้อย ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีปัญหาการจัดกิจกรรมการสอน ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน และครูผู้สอนสังกัดขนาดโรงเรียนต่างกัน มีปัญหาการจัดกิจกรรมการสอน ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

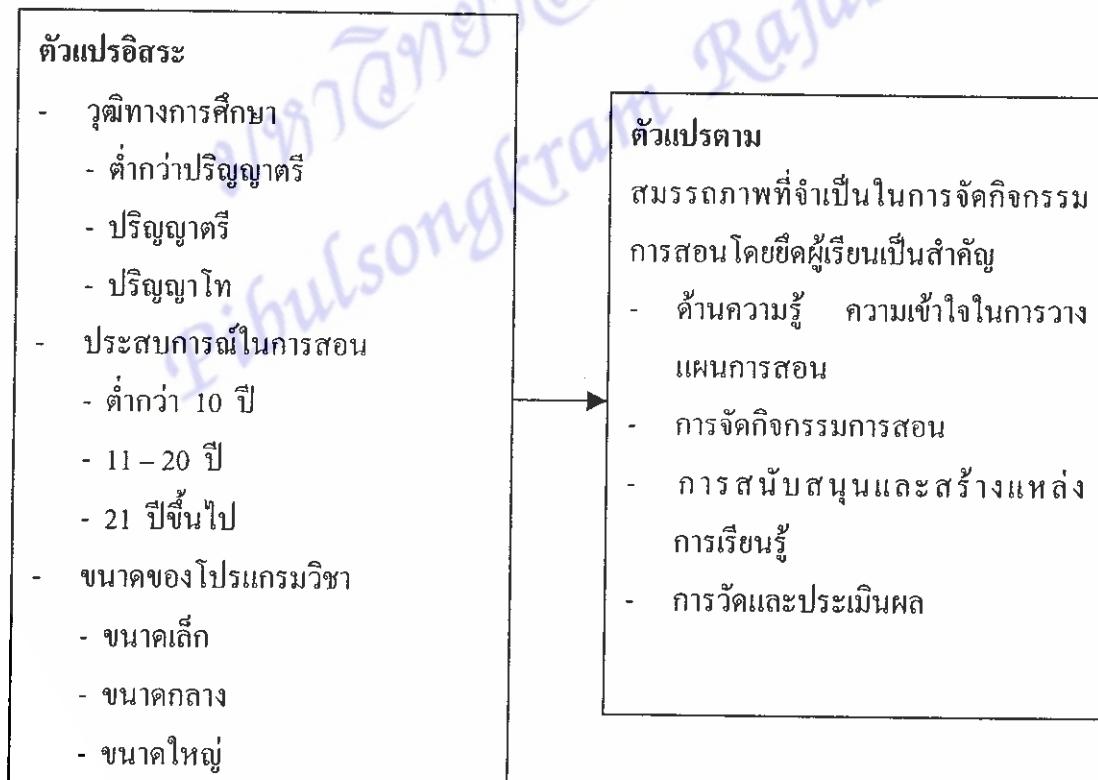
สุภาพร กิตินันท์ (2543) ได้ศึกษาการศึกษาบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา และครุศาสตร์ประราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พนว่าครูโรงเรียนมัธยม ศึกษามีบทบาทหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางทั้ง 3 ด้าน กือ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล ตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ใน ภาพรวมทุกด้าน และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากและ ไม่แตกต่างกัน

ทิพย์วรรณ คล้ำคง (2544) ได้ศึกษาการศึกษาสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ 适合 ศดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการ ประณมศึกษาแห่งชาติจังหวัดสุโขทัยพบว่าสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อจำแนกตามรายชั้นที่สอน พนว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พนว่าโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเบริ่งเทียบเป็นรายชั้น พนว่าครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ปริญญาตรีมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างกับครูผู้สอนสูงกว่าระดับปริญญาตรี ในเรื่อง เชื่อมโยงความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าข้าราชการครูที่มีระดับ สูงกว่าปริญญาตรี ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นและพัฒนาตนเองในการค้นคว้าหาบทกิจวิธีการจัด การเรียนการสอนที่ทันสมัยอยู่เสมอ

มนัส เรืองเดช (ม.ป.ป. : 151) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาและผลการใช้เอกสารที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 พบว่าการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางวิชาสังคมศึกษา ทั้งในภาพรวมและรายด้านได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

จากการวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ในด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์ และด้านการวัดผลประเมินผล พบว่าในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน พบว่าในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การสอน พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งปัจจัยด้านค่างๆ ดังกล่าวจะส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญด้วย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเกี่ยวกับเรื่องสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยมีคู่เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุลมารคแห่งมหาวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินพฤติกรรมการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อประเมินพฤติกรรมการสอนของผู้สอน เกี่ยวกับสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอน โดยมีคู่เรียนเป็นสำคัญ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบประเมินสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอนของผู้สอน โดยมีคู่เรียนเป็นสำคัญ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน
2. การจัดกิจกรรมการสอน
3. การสนับสนุนและสร้างแหล่งความรู้
4. การวัดและประเมินผล

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดขอบเขตเนื้อหาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยมีคู่เรียนเป็นสำคัญ
3. กำหนดรูปแบบของแบบประเมินพฤติกรรมการสอน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเกี่ยวกับเรื่องสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตว. มหาวิทยาลัยราชภัฏกุลน้ำตกแห่งประเทศไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินพฤติกรรมการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อประเมินพฤติกรรมการสอนของผู้สอน เกี่ยวกับสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้สอนแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบประเมินสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอนของผู้สอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน
2. การจัดกิจกรรมการสอน
3. การสนับสนุนและสร้างแหล่งความรู้
4. การวัดและประเมินผล

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดขอบเขตเนื้อหาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. กำหนดรูปแบบของแบบประเมินพฤติกรรมการสอน

4. ทำร่างแบบประเมินพฤติกรรมการสอนในด้านความตรงเชิงเนื้อหาความหมายสมถูกต้องของเนื้อหา

5. ทดลองใช้แบบประเมินพฤติกรรมการสอนกับผู้สอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 20 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์เฉลี่ย (α Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.99

6. นำแบบประเมินพฤติกรรมการสอนที่ได้มาแก้ไขปรับปรุง แล้วจึงนำไปรวมรวมข้อมูลต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สอนในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2549 จำนวน 42 คน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏ	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
1. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	10
2. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	7
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	8
4. มหาวิทยาลัยราชภัฏนราธิวาสราชนครินทร์	10
5. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	7
รวม	42

กำหนดตัวแปรที่วิจัย

1. ตัวแปรที่ศึกษา

1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1) วุฒิทางการศึกษา จำแนกเป็น
ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก

2) ประสบการณ์ในการสอน จำแนกเป็น

- น้อยกว่า 10 ปี
- 11 – 20 ปี
- 21 ปี ขึ้นไป

3) ขนาดของโปรแกรมวิชา จำแนกเป็น

- โปรแกรมวิชาคนตระหนาดเล็ก (มีจำนวนนักศึกษาไม่เกิน 50 คน)
- โปรแกรมวิชาคนตระหนาดกลาง (มีจำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 50 – 100 คน)
- โปรแกรมวิชาคนตระหนาดใหญ่ (มีจำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 100 คน ขึ้นไป)

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนโดยบีดผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่แสดงออกให้สังเกตเห็นได้จากพฤติกรรมการสอนใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน
2. การจัดกิจกรรมการสอน
3. การสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล

การรวมรวมข้อมูล

ผู้จัด ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือส่งไปที่ประธานโปรแกรมวิชาคนตระหนาด มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ ตอนล่างทั้งหมด 5 แห่ง
2. ติดต่อโดยตรงกับประธานโปรแกรมวิชาคนตระหนาด มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ ตอนล่างทั้งหมด 5 แห่ง โดยขอให้ช่วยเก็บรวบรวมส่งตามกำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บแบบประเมินพฤติกรรมการสอนได้ครบตามระยะเวลาแล้ว นำมาตรวจสอบ ความสมบูรณ์ เพื่อนำมาดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายชื่อและรายด้าน

3. ศึกษาระดับสมรรถภาพที่จำเป็นของผู้สอนต่อการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้เกณฑ์เปลี่ยนหมายข้อมูลใช้เกณฑ์ ดังนี้ (ประคง บรรณสูตร, 2538 : 77)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00	หมายถึง เป็นสมรรถภาพที่จำเป็นมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49	หมายถึง เป็นสมรรถภาพที่จำเป็นมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49	หมายถึง เป็นสมรรถภาพที่จำเป็นปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49	หมายถึง เป็นสมรรถภาพที่จำเป็นน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49	หมายถึง เป็นสมรรถภาพที่จำเป็นน้อยที่สุด

4. เปรียบเทียบสมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา สถิติที่ใช้ F - test

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย
ร้อยละ (Percentage)
ค่าเฉลี่ย (Mean)
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F - test

บทที่ 4

ผลการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
N	แทน	จำนวนประชากรทั้งหมด
SD	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S	แทน	ผลรวมของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบนของค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มจากเฉลี่ยทั้งหมด (Grand Mean)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสองของค่าเบี่ยงเบนของคะแนนแต่ละคะแนนที่เบี่ยงเบนไปจากค่าเฉลี่ยของคะแนนของแต่ละกลุ่ม
Df	แทน	ค่าเฉลี่ยของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบนของค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มจากเฉลี่ยทั้งหมด (Grand Mean)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบนของคะแนนแต่ละคะแนนที่เบี่ยงเบนไปจากค่าเฉลี่ยของคะแนนเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม
F	แทน	ค่าสถิติ F - test

ผลการวิจัยเชิงความรู้

การวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอนแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน โดยบีดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ้งกาคเหนือตอนล่าง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน โดยบีดผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ้งกาคเหนือตอนล่าง โดยจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชาคณตรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอนแบบสอบถาม

1.1 สังกัดมหาวิทยาลัย

ตาราง 2 จำนวนผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามตามจำแนกตามมหาวิทยาลัยที่สังกัด

มหาวิทยาลัย	กลุ่มตัวอย่าง	ความถี่	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	10	7	70
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	7	6	85.71
มหาวิทยาลัยราชภัฏนราธิวาสราชนครินทร์	10	7	70
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลกสังคมร่วม	7	7	100
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	8	7	87.5
รวม	42	34	80.95

จากตาราง 2 พบร้า ในจำนวนผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 34 คน สังกัดตามโปรแกรมวิชาคนครี มหาวิทยาลัยราชภัฏต่างๆ ทั้งหมด 5 แห่ง เป็นจำนวนผู้สอนมหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลกสังคมร่วมร้อยละ 100 อีกว่ามากที่สุด ส่วนมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และมหาวิทยาลัยราชภัฏนราธิวาสราชนครินทร์ร้อยละ 70 น้อยที่สุด

1.2 วุฒิทางการศึกษา

ตาราง 3 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

วุฒิทางการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ	ร้อยละแท้จริง	ค่าร้อยละสะสม
ปริญญาตรี	20	58.8	58.8	58.8
ปริญญาโท	11	32.4	32.4	91.2
ปริญญาเอก	1	2.9	2.9	94.1
ไม่ระบุ	2	5.9	5.9	100.0
รวม	34	100.0	100.0	

จากตาราง 3 พบร้า ผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดร้อยละ 58.8 ระดับปริญญาโทร้อยละ 32.4 และปริญญาเอกร้อยละ 5.9

1.3 ประสบการณ์ในการสอน

ตาราง 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

รุ่นทางการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ	ร้อยละแท้จริง	ค่าร้อยละสะสม
น้อยกว่า 10 ปี	11	32.4	32.4	32.4
11 – 20 ปี	5	14.7	14.7	47.1
21 ปีขึ้นไป	16	47.1	47.1	94.1
ไม่ระบุ	2	5.9	5.9	100.0
รวม	34	100.0	100.0	

จากตาราง 4 พบร่วมกันว่า ผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามจำนวนมากมีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 21 ปี ร้อยละ 47.1 รองลงมา มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 32.4 และจำนวนน้อยที่สุด มีประสบการณ์ในการสอน 11 – 20 ปี มีจำนวนร้อยละ 14.7

1.4 ขนาดของโปรแกรมวิชา

ตาราง 5 จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

ขนาดโปรแกรมวิชา	ความถี่	ร้อยละ	ร้อยละแท้จริง	ค่าร้อยละสะสม
ขนาดเล็ก	5	23.5	23.5	23.5
ขนาดกลาง	22	64.7	64.7	88.2
ไม่ระบุ	4	11.8	11.8	100.0
รวม	34	100.0	100.0	

จากตาราง 5 พบร่วมกันว่า จำนวนผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามมาจากการโปรแกรมวิชา ขนาดกลางร้อยละ 64.7 ขนาดเล็กร้อยละ 23.5 และไม่ระบุร้อยละ 11.8

**ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยบีดผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ¹
ตอนล่าง**

2.1 ระดับสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ¹
กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง

**ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ¹
กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ใน การจัดการเรียนการสอน โดยบีดผู้เรียนเป็นสำคัญ**

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ค่าความ เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความ แปรปรวน S	ระดับการ ประเมิน	
					N	สมรรถภาพ
1. มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดี	34	4.09	.668	.447		มาก
2. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างแม่นยำ กว้างขวางและลึกซึ้ง	34	4.12	.478	.228		มาก
3. มีการจัดทำแผนการสอนในแต่ละรายวิชา	34	4.24	.654	.428		มาก
4. จัดลำดับกิจกรรมการสอนให้อ่าย่างเหมาะสม	34	4.03	.521	.272		มาก
5. มีการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของบทเรียน	34	4.12	.640	.410		มาก
6. เลือกกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	34	4.21	.479	.229		มาก
7. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดการบูรณาการ	34	3.91	.668	.447		มาก
8. ตอบสนองความสนใจของผู้เรียน	34	3.94	.736	.542		มาก
9. ตอบสนองความรู้และความต้นดของผู้เรียน	34	4.12	.591	.349		มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน	ค่าความ แปรปรวน	ระดับการ ประเมิน
		มาตรฐาน			สมรรถภาพ
		N	$\bar{X}$	SD	S
10. มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	34	4.29	.676	.456	มาก
11. ชี้ถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคลเป็นสำคัญ	34	4.06	.919	.845	มาก
12. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกำหนด แผนการเรียนร่วมกัน	34	3.32	1.007	1.013	ปานกลาง
สรุป ด้านความรู้ความเข้าใจใน การวางแผนการสอน	34	4.0368	.42600	.181	มาก
13. แจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนทราบ	34	4.41	.657	.431	มาก
14. ดำเนินการสอนตามลำดับขั้น ตอนที่เตรียมไว้	34	4.29	.579	.335	มาก
15. ทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อม โยงกับเนื้อหาที่จะเรียนใหม่	34	4.24	.654	.428	มาก
16. กระตุ้นและส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการ สอน	34	4.18	.673	.453	มาก
17. มีเทคนิคในการใช้คำダメเพื่อ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็น	34	4.12	1.122	1.258	มาก
18. มีการใช้คำダメกระตุ้นให้ ผู้เรียน คิด วิเคราะห์และ สังเคราะห์	34	4.18	1.058	1.119	มาก
19. ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย	34	3.91	.621	.386	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน	ค่าความ แปรปรวน	ระดับการ ประเมิน
		มาตรฐาน			สมรรถภาพ
		N	$\bar{X}$	SD	S
20. เน้นทักษะกระบวนการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง	34	4.35	.734	.538	มาก
21. เน้นกระบวนการคิดและแก้ปัญหาที่หลากหลาย	34	4.00	.603	.364	มาก
22. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสประสบความสำเร็จตามความแตกต่างระหว่างบุคคล	34	4.15	.702	.493	มาก
23. เอาใจใส่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง	34	4.12	.640	.410	มาก
24. เน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่ม	34	4.00	.816	.667	มาก
25. ครูมีความเป็นประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้	34	4.29	.629	.396	มาก
26. ครูเน้นบทบาทการสนับสนุนและช่วยเหลือให้เกิดการเรียนรู้เป็นสำคัญ	34	4.12	.640	.410	มาก
27. ครูคาดการณ์ความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละคนอย่างจริงใจ	34	4.44	.613	.375	มาก
28. ครูมีเทคนิคในการดึงความสนใจของนักเรียนให้อยู่กับการเรียน	34	3.82	.626	.392	มาก
29. ครูมีเทคนิคการเสริมแรงให้อายุนี้มีประสิทธิภาพ	34	3.85	.610	.372	มาก
30. ใช้นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน	34	3.82	.673	.453	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน	ค่าความ แปรปรวน	ระดับการ ประเมิน	
					มาตรฐาน	
					N	$\bar{X}$
31. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียน ฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง	34	4.12	.686	.471		มาก
สรุปด้านการจัดกิจกรรมการสอน	34	4.1269	.42346	.179		มาก
32. จัดชั้นเรียนให้สอดคล้องกับ กิจกรรมการเรียนการสอน	34	3.76	.781	.610		มาก
33. จัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการ เรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม	34	3.79	.729	.532		มาก
34. ใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นและ วัสดุท้องถิ่นในการสร้าง นวัตกรรม	34	3.47	.961	.923		ปานกลาง
35. มีการประยุกต์ใช้ความรู้และ เชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง	34	4.03	.627	.393		มาก
36. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนวางแผน ขั้นตอนในการสำรวจหาความรู้ ด้วยตนเอง	34	3.85	.657	.432		มาก
37. ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย หลากหลายในและนอกโรงเรียน	34	3.85	.784	.614		มาก
38. จัดทำใบความรู้ ใบงานหรือ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีข้อมูล ให้ผู้เรียนค้นคว้าตามความ ต้องการ	34	3.56	.746	.557		มาก
39. ใช้สื่อการสอนให้สอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	34	3.97	.577	.332		มาก
สรุป ด้านการสนับสนุนและสร้าง แหล่งการเรียนรู้	34	3.7868	.50050	.251		มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน	ค่าความ แปรปรวน	ระดับการ ประเมิน
			มาตรฐาน		
		N	$\bar{X}$	S	
40. กำหนดวัดถูประสงค์และ เป้าหมายการประเมิน	34	4.38	1.015	1.031	มาก
41. ประเมินผลการเรียนรู้โดยยึด จุดประสงค์การเรียนรู้	34	4.32	1.093	1.195	มาก
42. การวัดผลจะเน้นกระบวนการ เรียนรู้เป็นสำคัญ	34	4.35	1.012	1.023	มาก
43. ผู้สอนสามารถใช้คำถามเป็น เครื่องมือนำทางในการเรียนรู้	34	4.29	1.001	1.002	มาก
44. มีการวัดผลโดยใช้ผลงานเป็น สำคัญ	34	4.32	1.007	1.013	มาก
45. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่ หลากหลาย	34	4.12	1.066	1.137	มาก
46. เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วน ร่วมในการวัดและประเมินผล	34	3.68	1.319	1.741	มาก
47. วัดและประเมินผลตามสภาพ จริง	34	4.38	1.129	1.274	มาก
48. ให้งานหรือการบ้านที่เหมาะสม สมกับสิ่งที่ต้องการจะพัฒนาให้ เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน	34	4.32	1.036	1.074	มาก
49. นำผลการประเมินไป พัฒนาการสอน	34	4.21	1.067	1.138	มาก
50. มีการวิจัยในชั้นเรียน	34	2.94	1.496	2.239	ปานกลาง
51. นำข้อมูลจากการวิจัยไปปรับ ปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น	34	3.26	1.543	2.382	ปานกลาง
52. ตั้งเกตและประเมินพัฒนาการ ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	34	4.24	1.075	1.155	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน	ค่าความ แปรปรวน	ระดับการ
					มาตรฐาน
N	$\bar{X}$	SD	S		สมรรถภาพ
53. ฝึกให้ผู้เรียนประเมินปรััณปรุง ตนเอง	34	4.24	1.017	1.034	มาก
54. ฝึกให้ผู้เรียนยอมรับผู้อื่น	34	4.38	1.101	1.213	มาก
สรุปด้านการวัดผลประเมินผล	34	4.0961	.97196	.945	มาก
รวมทุกด้าน	34	4.0116	.5332	.389	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ในภาพรวมแล้วระดับสมรรถภาพการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 ซึ่งมีค่าไม่สูงมาก แสดงว่าระดับสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณิตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ไม่แตกต่างกันมากนัก

2.2 สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณิตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญจำแนกรายด้าน

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณิตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการสอน ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดผลประเมินผล

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน	ค่าความ แปรปรวน	ระดับการ
					มาตรฐาน
N	$\bar{X}$	SD	S		สมรรถภาพ
ด้านความรู้ความเข้าใจในการ วางแผนการสอน	34	4.0368	.42600	.181	มาก
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	34	4.1269	.2346	.179	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน		ระดับการ สมรรถภาพ
			มาตรฐาน	แปรปรวน	
			N	S	
ด้านการสนับสนุนและสร้าง แหล่งการเรียนรู้	34	3.7868	.50050	.251	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล	34	4.0961	.97196	.945	มาก
รวมทุกด้าน	34	4.01165	.5332	.389	มาก

จากตาราง 7 พบร่วมกันว่า สมรรถภาพทุกด้านอยู่ระดับมาก และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53

2.3 รายละเอียดสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนترี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ กุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน		ระดับการ สมรรถภาพ
			มาตรฐาน	แปรปรวน	
			N	S	
1. มีความรู้ความเข้าใจในหลัก สูตรเป็นอย่างดี	34	4.09	.668	.447	มาก
2. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน อย่างแม่นยำกว้างขวางและลึกซึ้ง	34	4.12	.478	.228	มาก
3. มีการจัดทำแผนการสอนในแต่ ละรายวิชา	34	4.24	.654	.428	มาก
4. จัดลำดับกิจกรรมการสอนได้ อย่างเหมาะสม	34	4.03	.521	.272	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน		ระดับการ ประเมิน
			มาตรฐาน	แปรปรวน	
			N	$\bar{X}$	SD
5. มีการกำหนดวัดถูกประสิทธิ์เชิง พฤติกรรมของนักเรียน	34	4.12	.640	.410	มาก
6. เลือกกิจกรรมให้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	34	4.21	.479	.229	มาก
7. จัดหลักสูตรการเรียนการสอน ให้เกิดการบูรณาการ	34	3.91	.668	.447	มาก
8. ตอบสนองความสนใจของ ผู้เรียน	34	3.94	.736	.542	มาก
9. ตอบสนองความรู้และความ สนใจของผู้เรียน	34	4.12	.591	.349	มาก
10. ชูมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ ด้วยตนเอง	34	4.29	.676	.456	มาก
11. ชี้ถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคลเป็นสำคัญ	34	4.06	.919	.845	มาก
12. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกำหนด แผนการเรียนร่วมกัน	34	3.32	1.007	1.013	ปานกลาง
รวมด้านความรู้ความเข้าใจในการ วางแผนการสอน	34	4.0368	.42600	.181	มาก

จากตาราง 8 พบว่า รายการสมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจ ในการวางแผนการสอนของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกู้มภาคนีอ่องอยู่ในระดับมาก แต่ยังมีสมรรถภาพด้านการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนร่วมกันอยู่ ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.00

2.4 รายละเอียดสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกู้มภาคนีอ่อง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความ แปรปรวน	ระดับการ สมรรถภาพ	
					ประเมิน	ประเมิน
					N	$\bar{X}$
1. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ ผู้เรียนทราบ	34	4.41	.657	.431		มาก
2. ดำเนินการสอนตามลำดับขั้น ตอนที่เตรียมไว้	34	4.29	.579	.335		มาก
3. ทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อม โยงกับเนื้อหาที่จะเรียนใหม่	34	4.24	.654	.428		มาก
4. กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ส่วนร่วมในการเรียนการสอน	34	4.18	.673	.453		มาก
5. มีเทคนิคในการใช้คำตามเพื่อ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็น	34	4.12	1.122	1.258		มาก
6. มีการคำนึงกระตุ้นให้ผู้เรียน คิดวิเคราะห์และสังเคราะห์	34	4.18	1.058	1.119		มาก
7. ใช้วิธีการจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่ หลากหลาย	34	3.91	.621	.386		มาก
8. เน้นทักษะกระบวนการให้ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง	34	4.35	.734	.538		มาก
9. เน้นกระบวนการคิดและแก้ ปัญหาที่หลากหลาย	34	4.00	.603	.364		มาก
10. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มี โอกาสประสบความสำเร็จตาม ความแตกต่างระหว่างบุคคล	34	4.15	.702	.493		มาก
11. เอาใจใส่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง	34	4.12	.640	.410		มาก
12. เน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่ม	34	4.00	.816	.667		มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ		ระดับการ ประเมิน
			เบี่ยงเบน	แปรปรวน	
			มาตรฐาน	สมรรถภาพ	
	N	$\bar{X}$	SD	S	
13. ผู้สอนมีความเป็นประชาธิรัฐ ชีวิตไทยเปิดโอกาสให้ทุกคน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้	34	4.29	.629	.396	มาก
14. ผู้สอนเน้นบทบาทการ สนับสนุนและช่วยเหลือให้เกิด การเรียนรู้เป็นสำคัญ	34	4.12	.640	.410	มาก
15. ผู้สอนการพัฒนาความคิดเห็น ของผู้เรียนแต่ละคนอย่างจริงใจ	34	4.44	.613	.375	มาก
16. ผู้สอนมีเทคนิคในการดึง [*] ความสนใจของผู้เรียนให้อยู่กับ [*] การเรียน	34	3.82	.626	.392	มาก
17. ผู้สอนมีเทคนิคการเสริมแรง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	34	3.85	.610	.372	มาก
18. ใช้นวัตกรรม สื่อ และ [*] เทคโนโลยีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ [*] ของผู้เรียน	34	3.82	.673	.453	มาก
19. ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียน [*] ฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุง [*] ตนเอง	34	4.12	.686	.471	มาก
รวมสมรรถภาพ	34	4.1269	.42346	.179	มาก
ด้านการจัดกิจกรรมการสอน					

จากตาราง 9 พนบว่า ผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณิตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ^{*}
กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .42

2.5 รายละเอียดสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกู้มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ กู้มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ		ระดับการ ประเมิน
			เบี่ยงเบน	แปรปรวน	
			มาตรฐาน	สมรรถภาพ	
	N	$\bar{X}$	SD	S	
1. จัดชั้นเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	34	3.76	.781	.610	มาก
2. จัดสื่อแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม	34	3.79	.729	.532	มาก
3. ใช้ภูมิปัญญาท่องถิ่น และวัสดุท้องถิ่นในการสร้างนวัตกรรม	34	3.47	.961	.923	ปานกลาง
4. มีการประยุกต์ใช้ความรู้และเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง	34	4.03	.627	.393	มาก
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนวางแผนขั้นตอนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยตนเอง	34	3.85	.657	.432	มาก
6. ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในและนอกโรงเรียน	34	3.85	.748	.614	มาก
7. จัดทำใบความรู้ ใบงานหรือคู่น้ำหนึ่งในการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีข้อบังคับให้ผู้เรียนค้นคว้าตามความต้องการ	34	3.56	.746	.557	มาก
8. ใช้สื่อการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	34	3.97	.577	.332	มาก
รวมด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้	34	3.7868	.50050	.251	มาก

จากตาราง 10 พบรวม สมรรถภาพด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ้งกาคเนื่อตอนล่าง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50

2.6 รายละเอียดสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ้งกาคเนื่อตอนล่าง ในการจัดกิจกรรมการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผล

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ กุ้งกาคเนื่อตอนล่าง ในการจัดกิจกรรมการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผล

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน มาตรฐาน		ระดับการ ประเมิน
			N	SD	
		$\bar{X}$		S	
1. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการประเมิน	34	4.38	1.015	1.031	มาก
2. ประเมินผลการเรียนรู้โดยยึด จุดประสงค์การเรียนรู้	34	4.32	1.093	1.195	มาก
3. การวัดผลจนเน้นกระบวนการ เรียนรู้เป็นสำคัญ	34	4.35	1.012	1.023	มาก
4. ผู้สอนสามารถใช้คำตามเป็น เครื่องมือนำทางในการเรียนรู้	34	4.29	1.001	1.002	มาก
5. มีการวัดผลโดยใช้ผลงานเป็น สำคัญ	34	4.32	1.007	1.013	มาก
6. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่ หลากหลาย	34	4.12	1.066	1.137	มาก
7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการวัดและประเมินผล	34	3.68	1.319	1.741	มาก
8. วัดและประเมินผลตามสภาพ จริง	34	4.38	1.129	1.274	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการสมรรถภาพ	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความ เบี่ยงเบน		ระดับการ ประเมิน
			มาตรฐาน	แปรปรวน	
			N	$\bar{X}$	SD
9. ให้งานหรือการบ้านที่เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการจะพัฒนาให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน	34	4.32	1.036	1.074	มาก
10. นำผลการประเมินไปพัฒนาการสอน	34	4.21	1.067	1.138	มาก
11. มีการวิจัยในชั้นเรียน	34	2.94	1.496	2.239	มาก
12. นำข้อมูลจากการวิจัยไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น	34	3.26	1.543	2.382	ปานกลาง
13. ตั้งเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	34	4.24	1.075	1.155	มาก
14. ฝึกให้ผู้เรียนประเมินปรับปรุงตนเอง	34	4.24	1.017	1.034	มาก
15. ฝึกให้ผู้เรียนยอมรับผู้อื่นด้านการวัดผลประเมินผล	34	4.38	1.101	1.213	มาก
รวมสมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผล	34	4.0961	.97169	.945	มาก

จากตาราง 11 พนวณ ผู้สอนระดับปริญญาตรีสาขาวิชาคนตี มหาวิทยาลัยราชภัฏกู้ดุลภาคนี้ตอบถูก นีระดับสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมการสอนโดยมีค่าเฉลี่ยที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 เมื่อวิเคราะห์รายสมรรถภาพพบว่ามีสมรรถภาพระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการนำข้อมูลจากการวิจัยไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.54

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมการสอนของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขา
วิช aden ศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง โดยจำแนกตามวุฒิทางการ
ศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา

3.1 จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 12 การเปรียบเทียบสมรรถภาพการจัดกิจกรรมการสอน โดยบีดผู้เรียนเป็นสำคัญ
รวมทุกด้าน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

วุฒิการศึกษาสูงสุด	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย		ค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐาน
		N	$\bar{X}$	
ปริญญาตรี	20	4.4481	.53775	
ปริญญาโท	11	4.6549	.38750	
ปริญญาเอก	1	4.4259		
ไม่ระบุ	2	4.4352	.69401	
รวม	34	4.5136	.48626	

จากตาราง 12 พนวจ ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพการจัดกิจกรรมการสอน โดยบีดผู้เรียนเป็น
สำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิช aden มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง
จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาพบว่าอยู่ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.51 มีค่าล่วงเบี่ยงเบน
มาตรฐานเท่ากับ .48

ตาราง 13 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขา
วิช aden มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.325	3	.108	.435	.730
ภายในกลุ่ม	7.477	30	.249		
รวมทั้งหมด	7.803	33			

จากตาราง 13 พนว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ่มภาคนี้อ่อนล้า ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามวุฒิทางการศึกษาพบว่าไม่แตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ตาราง 14 เปรียบเทียบสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญทุกด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบน
		N	$\bar{X}$
ต่ำกว่า 10 ปี	11	4.4057	.37520
10 – 20 ปี	5	4.2407	.25290
21 ปีขึ้นไป	16	4.6829	.55896
ไม่ระบุ	2	4.4352	.69401
รวม	34	4.5136	.48626

จากตาราง 14 พนว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ่มภาคนี้อ่อนล้า ในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พนว่าอยู่ระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.51 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.48

ตาราง 15 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) ของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ่มภาคนี้อ่อนล้า จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.971	3	.324	1.421	.256
ภายในกลุ่ม	6.832	30	.228		
รวมทั้งหมด	7.803	33			

จากตาราง 15 พนวจ ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามกลุ่มประสบการณ์ในการสอนพบว่าไม่แตกต่างกัน

3.3 จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

ตาราง 16 การเปรียบเทียบสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

ขนาดของโปรแกรมวิชา	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบน
		N	$\bar{X}$
ขนาดเล็ก	8	4.6343	.67177
ขนาดกลาง	22	4.4924	.43376
ไม่ระบุ	4	4.3889	.40992
รวม	34	4.5136	.48626

จากตาราง 16 พนวจ ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา พนวจ ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนโปรแกรมวิชาขนาดเล็ก เท่ากับ 4.63 อยู่ระดับมากที่สุด และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 โดยมีสมรรถภาพของผู้สอนในโปรแกรมวิชาขนาดกลางเท่ากับ 4.49 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 และสมรรถภาพของผู้สอนในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 อยู่ในระดับมากที่สุด และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86

ตาราง 17 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพด้านการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.189	2	.094	.384	.684
ภายในกลุ่ม	7.614	31	.246		
รวมทั้งหมด	7.803	33			

จากตาราง 17 พนว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพด้านการจัดกิจกรรมการสอนโดยผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามขนาดของโปรแกรมวิชาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

3.4 การเปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการจัดการเรียนการสอนโดยผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการสอน ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดผลประเมินผล

3.4.1 ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน

ในการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน ได้เปรียบเทียบแยกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา ดังนี้

1. จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

ตาราง 18 การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุญจน์ภาคเหนือตอนล่าง จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

วุฒิทางการศึกษา	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบน
		N	$\bar{X}$
ปริญญาตรี	20	3.9542	.35713
ปริญญาโท	11	4.1742	.45713
ปริญญาเอก	1	4.0833	.
ไม่ระบุ	2	4.0833	1.06066
รวม	34	4.0368	.42600

จากตาราง 18 พนว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุญจน์ภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พนว่า วุฒิทางการศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 1.06

ตาราง 19 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.351	3	.117	.622	.606
ภายในกลุ่ม	5.638	30	.188		
รวมทั้งหมด	5.989	33			

จากตาราง 19 พนว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตري มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนจำแนกตามวุฒิทางการศึกษาพบว่าไม่แตกต่างกัน

2. จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ตาราง 20 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตري มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนการสอนจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐาน
		N	$\bar{X}$
ต่ำกว่า 10 ปี	11	3.8864	.41712
11 – 20 ปี	5	3.9000	.22361
21 ปีขึ้นไป	16	4.1771	.38834
ไม่ระบุ	2	4.0833	1.06066
รวม	34	4.0368	.42600

จากตาราง 20 พนว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตري มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พนว่ากลุ่มผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ .42

**ตาราง 21 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขา
วิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ้งกาคเนื้อตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจในการ
วางแผนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน**

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.662	3	.221	1.242	.312
ภายในกลุ่ม	5.327	30	.178		
รวมทั้งหมด	5.989	33			

จากตาราง 21 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับ
ปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ้งกาคเนื้อตอนล่าง ในด้านความรู้ความเข้าใจ
ในการวางแผนการสอนตามกลุ่มประสบการณ์ในการสอน พบว่าไม่แตกต่างกัน

3. จำแนกตามขนาดของ โปรแกรมวิชา

**ตาราง 22 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัย
ราชภัฏกุ้งกาคเนื้อตอนล่าง ด้านความรู้ความเข้าใจ ในการวางแผนการสอน
จำแนกตามขนาดของ โปรแกรมวิชา**

ขนาดของโปรแกรมวิชา	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบน
		N	$\bar{X}$
ขนาดเล็ก	8	4.1458	.19796
ขนาดกลาง	22	4.0000	.45860
ไม่ระบุ	4	4.0208	.62500
รวม	34	4.0368	.42600

จากตาราง 22 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ้งกาคเนื้อตอนล่าง ในด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน
จำแนกตามขนาดของ โปรแกรมวิชา พบว่าผู้สอนใน โปรแกรมวิชาภาพรวมอยู่ในระดับมาก
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ .42

ตาราง 23 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.126	2	.063	.333	.719
ภายในกลุ่ม	5.863	31	.189		
รวมทั้งหมด	5.989	33			

จากตาราง 23 พนบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชาพบว่าไม่แตกต่างกัน

3.4.2 ด้านการจัดกิจกรรมการสอน

ในการเปรียบเทียบสมรรถภาพ ด้านการจัดกิจกรรมการสอนจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา ดังนี้

1. จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ตาราง 24 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

วุฒิทางการศึกษา	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบน
		N	$\bar{X}$
ปริญญาตรี	20	4.0079	.40671
ปริญญาโท	11	4.3541	.39812
ปริญญาเอก	1	4.2105	.4000
ไม่ระบุ	2	4.0263	.55824
รวม	34	4.1269	.42346

จากตาราง 24 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครีมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ผู้สอน พบร่วมกันที่มีวุฒิทางการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .42

ตาราง 25 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.878	3	.293	1.743	.179
ภายในกลุ่ม	5.039	30	.168		
รวมทั้งหมด	5.918	33			

จากตาราง 25 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอน ระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบร่วมกันไม่แตกต่างกัน

2. จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ตาราง 26 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐาน
		N	$\bar{X}$
ต่ำกว่า 10 ปี	11	4.1053	.41973
10 – 20 ปี	5	3.8737	.35031
21 ปีขึ้นไป	16	4.2336	.43400
ไม่ระบุ	2	4.0263	.55824
รวม	34	4.1269	.42346

จากตาราง 26 พบรวมว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครศิริ มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ้งกาคเนื่องด้วยตัวแปร ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบรุ่งว่าผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42

ตาราง 27 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครศิริ มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ้งกาคเนื่องด้วยตัวแปร ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.528	3	.176	.980	.415
ภายในกลุ่ม	5.390	30	.180		
รวมทั้งหมด	5.918	33			

จากตาราง 27 พบรุ่งว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครศิริ มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ้งกาคเนื่องด้วยตัวแปร ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบรุ่งว่าไม่แตกต่างกัน

3. จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

ตาราง 28 การเปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา ของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครศิริ มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ้งกาคเนื่องด้วยตัวแปร

ขนาดของโปรแกรมวิชา	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐาน
		N	$\bar{X}$
ขนาดเล็ก	8	4.1250	.30810
ขนาดกลาง	22	4.1364	.48228
ไม่ระบุ	4	4.0789	.34513
รวม	34	4.1269	.42346

จากตาราง 28 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดกิจกรรมการสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา พบว่าโปรแกรมวิชาในภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .42

ตาราง 29 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขา วิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดการเรียน การสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.011	2	.006	.029	.971
ภายในกลุ่ม	5.906	31	.191		
รวมทั้งหมด	5.918	33			

จากตาราง 29 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอน ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05

3.4.3 ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งเรียนรู้

ในการเปรียบเทียบสมรรถภาพ ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งเรียนรู้ ขั้นกิจกรรมการสอนจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา ดังนี้

1. จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ตาราง 30 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

วุฒิทางการศึกษา	จำนวน ทั้งหมด	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบน
		N	$\bar{X}$	มาตรฐาน
ปริญญาตรี	20	3.7437	.45247	
ปริญญาโท	11	3.9432	.61584	
ปริญญาเอก	1	3.3750	.2426	
ไม่ระบุ	2	3.5625	.08839	
รวม	34	3.7868	.50050	

จากตาราง 30 พนว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ พนว่าผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .50

ตาราง 31 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.576	3	.192	.749	.531
ภายในกลุ่ม	7.690	30	.256		
รวมทั้งหมด	8.267	33			

จากตาราง 31 พนว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พนว่าไม่แตกต่างกัน

2. จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

**ตาราง 32 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชากลุ่ม
ราชภัฏกุ้นภานเหมือนต่อตันถ่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างเหล่การเรียนรู้ จำแนก
ตามประสบการณ์ในการสอน**

ประสบการณ์ในการสอน	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย		ค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐาน
		N	$\bar{X}$	
ตั้งแต่กว่า 10 ปี	11	3.6477	.43596	
10 – 20 ปี	5	3.4500	.22707	
21 ปีขึ้นไป	16	4.0156	.54367	
ไม่ระบุ	2	3.5625	0.8839	
รวม	34	3.7868	.50050	

จากตาราง 32 พบร่วมกันว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชากลุ่ม
มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ้นภานเหมือนต่อตันถ่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างเหล่การเรียนรู้ จำแนก
ตามประสบการณ์ในการสอน พบร่วมกันว่าผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .50

**ตาราง 33 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชากลุ่ม
ราชภัฏกุ้นภานเหมือนต่อตันถ่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างเหล่การเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน**

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.718	3	.573	2.624	.069
ภายในกลุ่ม	6.548	30	.218		
รวมทั้งหมด	8.267	33			

จากตาราง 33 พบร่วมกันว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอน
ระดับปริญญาตรี สาขาวิชากลุ่ม มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ้นภานเหมือนต่อตันถ่าง ด้านการสนับสนุน
และสร้างเหล่การเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบร่วมกันว่าไม่แตกต่างกัน

3. จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

ตาราง 34 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชากนต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

ขนาดของโปรแกรมวิชา	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบน
		N	$\bar{X}$
ขนาดเล็ก	8	3.7188	.58915
ขนาดกลาง	22	3.8466	.51457
ไม่ระบุ	4	3.5938	.06250
รวม	34	3.7868	.50050

จากตาราง 34 พบร้า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชากนต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา พบร้าผู้สอนโปรแกรมวิชาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .50

ตาราง 35 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชากนต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่น	.265	2	.132	.513	.604
ภายในกลุ่น	8.002	31	.258		
รวมทั้งหมด	8.267	33			

จากตาราง 35 พบร้า ผลการวิเคราะห์เบรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชากนต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา พบร้าไม่แตกต่างกัน

3.4.4 ด้านการวัดและประเมินผล

ในการเปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและขนาดของโปรแกรมวิชา ดังนี้

1. จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ตาราง 36 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชadenศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

วุฒิทางการศึกษา	จำนวนทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย		ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
		N	$\bar{X}$	
ปริญญาตรี	20	4.0900	.1.22837	
ปริญญาโท	11	4.1394	.38001	
ปริญญาเอก	1	3.8667	.	
ไม่ระบุ	2	4.0333	.98995	
รวม	34	4.0961	.97196	

จากตาราง 36 พบร้า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชadenศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบร้าผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .97

ตาราง 37 การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชadenศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.082	3	.027	.026	.994
ภายในกลุ่ม	31.093	30	1.036		
รวมทั้งหมด	31.175	33			

จากตาราง 37 พนว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตري มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พนว่าไม่แตกต่างกัน

2. จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ตาราง 38 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตري มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐาน
		N	X
ต่ำกว่า 10 ปี	11	3.9091	.45925
10 – 20 ปี	5	3.7200	.38701
21 ปีขึ้นไป	16	4.3500	1.30014
ไม่ระบุ	2	4.0333	.98995
รวม	34	4.0961	.97196

จากตาราง 38 พนว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตري มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พนว่าผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .97

ตาราง 39 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตري มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.131	3	.710	.734	.540
ภายในกลุ่ม	29.044	30	.968		
รวมทั้งหมด	31.175	33			

จากตาราง 39 พนว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตري มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบร้าไม่แตกต่างกัน

3. จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

ตาราง 40 การเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตري มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

ขนาดของโปรแกรมวิชา	จำนวน ทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	ค่าความเบี่ยงเบน
		N	$\bar{X}$
ขนาดเล็ก	8	4.4917	1.83335
ขนาดกลาง	22	4.0030	.46711
ไม่ระบุ	4	3.8167	.66081
รวม	34	4.0961	.97196

จากตาราง 40 พนว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตري มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา พบร้าผู้สอนโปรแกรมวิชา กារรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .97

ตาราง 41 การวิเคราะห์ค่าแปรปรวน (ANOVA) สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตري มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา

แหล่งการแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.755	2	.877	.924	.407
ภายในกลุ่ม	29.420	31	.949		
รวมทั้งหมด	31.175	33			

จากตาราง 41 พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามขนาดของโปรแกรมวิชา พบว่าไม่แตกต่างกัน

มหาจุฬาลงกรณราชวิถี พิบูลศรีวิทยาลัย
Pibulsongkran Rajabhat University

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี โดยใช้คู่สู้เรียนเป็นสำคัญ สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นและเพื่อเปรียบเทียบ สมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้คู่สู้เรียนเป็นสำคัญของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏลุ่มภาคเหนือตอนล่าง โดยจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา

วิธีการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สอนในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏลุ่มภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 42 คน เก็บข้อมูลได้ 34 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.95 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียน การสอนของผู้สอนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีจำนวน 54 ข้อ เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วน 5 ช่อง นิความเที่ยงตรงโดยเฉลี่ย 0.80 และมีความเชื่อถือเท่ากัน 0.99 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งไปทางไปรษณีย์ให้ประชาชนโปรแกรมวิชาคณตรีช่วยเก็บให้ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล ได้วิเคราะห์ระดับสมรรถภาพของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้คู่สู้เรียนเป็นสำคัญ ในด้านความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมการสอน การสนับสนุนและการสร้าง การเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ตลอดจนการเปรียบเทียบสมรรถภาพดังกล่าว โดยการจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ F – test

สรุปผลการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า

1 สมรรถภาพของผู้สอนแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไป

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามมาจากกลุ่มตัวอย่าง 42 คน ตอบแบบสอบถามตามกลับมา 34 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.95

1.2 ด้านวุฒิการศึกษา พบร่วมกับผู้สอนส่วนใหญ่ยังมีวุฒิปริญญาตรี เป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 58.8 ส่วนปริญญาเอกน้อยที่สุดร้อยละ 5.9

1.3 ด้านประสบการณ์ในการสอน พบร่วมกับผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอน 21 ปีขึ้นไป มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 47.1 ส่วน 11 - 20 ปี น้อยสุดร้อยละ 14.7

1.4 ด้านขนาดของโปรแกรมวิชา พบร่วมกับโปรแกรมวิชาด้านตรีในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง อยู่ในขนาดกลางร้อยละ 64.7

2 สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่างในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.0116$, S.D. = .5322)

3 เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบร่วมกับสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.0116$, S.D. = .5332) โดยมีรายละเอียดจำแนกได้ดังนี้

3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.0368$)

3.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.1269$)

3.3 ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.7868$)

3.4 ด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.0961$)

4 ผลการเปรียบเทียบสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ทั้งสมรรถภาพโดยรวมและรายด้านตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 สมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมทุกด้าน โดยเปรียบเทียบตามวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ในการสอน ไม่แตกต่างกัน

4.2 สมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมทุกด้าน โดยเปรียบเทียบตามขนาดของโปรแกรมวิชาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

4.3 เมื่อพิจารณาสภาพตามรายด้าน เช่น ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการสอน ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล พบร่วมกับ

4.3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนของผู้สอน พบร่วมกับ ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบกับตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนและขนาดของโปรแกรมวิชา

4.3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ตามวัสดุทางการศึกษาและประสบการณ์ในการสอน แต่ขนาดของโปรแกรมวิชานี้ความแตกต่างกันอยู่ที่ว่ามีนัยสำคัญ โดยโปรแกรมวิชาขนาดกลางสูงกว่าโปรแกรมวิชาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญ

4.3.3 ด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งเรียนรู้ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งวัสดุทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา

4.3.4 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งวัสดุทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา

อภิปรายผล

1. สมรรถภาพของผู้สอนในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมทุกด้านอยู่ระดับมาก ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าระดับสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ่มภาคเหนือตอนล่าง ที่จะจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยังอยู่ในระดับที่มากพอที่จะนำไปปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้ ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของศรีพรณ เวียงทองและคณะ (2542 : 80 – 81) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พบว่าปัจจัยความพร้อมทางด้านการใช้ ด้านหลักสูตร ค้านบุคลากร อาคารสถานที่ ด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์ และค้านการประชาสัมพันธ์ ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางปัจจัยด้านกระบวนการห่วงผลเช่นเดียวกัน ดังนั้น เมื่อผู้สอนมีสมรรถภาพในด้านการจัดกิจกรรมการสอนอยู่ระดับมาก จึงส่งผลต่อการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแน่นอน

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ จินดา เพชรรัตน์ (2543 : 74) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พบว่ามีระดับการปฏิบัติในการเตรียมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ระดับมาก แต่ถึงแม้ว่าการวิจัยนี้จะไม่ได้ศึกษาสมรรถภาพของครู โดยตรงแต่เชื่อให้เห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมาก ยังแสดงว่าครูจะต้องมีสมรรถภาพในการปฏิบัติการสอนอยู่ในระดับสูง

การที่ผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครศิริ มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ้งกาคเนื้อ ตอนล่าง มีสมรรถภาพอยู่ในระดับมากอาจเป็นเพราะว่าการบริหารจัดการในโปรแกรมวิชา มีน้อยมากเน้นการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถภาพการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญอย่างจริงจัง

2. เมื่อพิจารณาสมรรถภาพเฉพาะด้าน ประกอบด้วย ด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการสอน ด้านการสนับสนุนและสร้างเหล่าการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงว่าสมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครศิริ มหาวิทยาลัยราชภัฏกุ้งกาคเนื้อตอนล่างที่สอนวิชานครศิริ ระดับปริญญาตรีเป็นธรรมชาติของวิชาที่ต้องสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่แล้วจึงจะทำให้บัณฑิต จนแล้วสามารถที่จะออกไปประกอบอาชีพได้

3. เมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพ โดยรวมตามวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ในการสอน พบร่วม สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครศิริ มหาวิทยาลัยราชภัฏ กุ้งกาคเนื้อตอนล่าง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงว่าวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ในการสอน ไม่ได้ทำให้สมรรถภาพของผู้สอนแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจินดา เพ็ชรรัตน์ (2543 : 74) เนوارัตน์ สร้อยนุ่น (2543) และพิพิญวรรณ คลำคง (2544) ซึ่งพบว่าปัจจัยทั้งสอง ไม่มีผลต่อการปฏิบัติการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

สาเหตุที่ทำให้เกิดผลดังนี้อาจเป็นเพราะว่าเรื่องการจัดกิจกรรมการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นเทคนิคการสอนที่สำคัญและจำเป็นมาก ประกอบกับผู้สอนระดับปริญญาตรี เป็นผู้ที่จบการศึกษามากและมีประสบการณ์การทำงานมากจึงทำให้ผู้ที่วุฒิทางการศึกษาต่างกัน และประสบการณ์ในการสอนต่างกันจึงมีสมรรถภาพไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิจัยพบว่า สมรรถภาพในการจัดกิจกรรมการสอนของผู้สอนจะแตกต่าง กันไปตามขนาดของโปรแกรมวิชา โดยเฉพาะโปรแกรมวิชาขนาดกลางและขนาดเล็กมีสมรรถภาพ แตกต่างกัน แสดงว่าปัจจัยทางการบริหารมีผลต่อสมรรถภาพของผู้สอนในการจัดกิจกรรม การสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ จันทุตุม (2539) ศรีพรรณ เวียนทอง และคณะ (2542) และจินดา เพ็ชรรัตน์ (2543) มนัส เรืองเดช (2544) ที่พบว่าปัจจัย ด้านการบริหารส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างยิ่ง

5. เป็นที่น่าสังเกตว่า สมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนของ ผู้สอน ไม่แตกต่างกันทั้งการจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของ โปรแกรมวิชา อาจเป็นเพราะว่าความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอนของผู้สอนอยู่ในระดับเดียวกัน ได้รับการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องและมีความชัดเจนในการสอนรายวิชาปฏิบัติอยู่แล้ว

6. สมรรถภาพด้านการสนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโปรแกรมวิชา อาจเป็น เพราะว่าความชัดเจนในแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความชัดเจน จนทำให้ผู้ปฏิบัติที่วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนหรือแม้แต่ระบบ บริหารในโปรแกรมวิชาขนาดกลาง ขนาดเล็ก เห็นแนวทางชัดเจน จึงมีระดับสมรรถภาพ ที่ไม่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรจะได้พัฒนารูปแบบและแนวทางการจัดกิจกรรมการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็น สำคัญ ให้มีหลักการ วิธีการ ในการพัฒนา ให้ชัดเจนทั่วทุกรายวิชา (โปรแกรมวิชา)
2. พัฒนานโยบายการบริหารงานในการจัดการศึกษาของคณะและมหาวิทยาลัย ให้ชัดเจนในการบริหารจัดการให้โปรแกรมวิชาจัดกิจกรรมการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้โปรแกรมวิชาต่างๆ ได้ความชัดเจนในทางปฏิบัติ
3. พัฒนาผู้สอน ให้มีสมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอนให้สูงขึ้น โดยเฉพาะ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดกิจกรรมการสอน และการสนับสนุนและสร้างแหล่ง การเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ศึกษาเหตุปัจจัยที่ทำให้สมรรถภาพของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชางานศิริ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง มีสมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญแตกต่างกัน
2. วิจัยและพัฒนาเทคนิคการจัดกิจกรรมการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. วิจัยและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมผู้สอนในการพัฒนาหลักสูตรและกิจ กรรมการสอน โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เชื่อมโยงกับองค์ความรู้ไปปฏิบัติจริง
4. วิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ถึงวิธีการพัฒนาแหล่งการ เรียนรู้

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkran Rajabhat University

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ กองการวิจัยทางการศึกษา. (2541). การศึกษาสภาพความคาดหวังสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดกระบวนการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ.

จินดา เพ็ชรัตน์. (2543). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก.

ชาตรี เกิดธรรม. (2542). การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง.

กรุงเทพมหานคร : บริษัทเซ็นเตอร์ดิสคัฟเวอร์ จำกัด.

ชนาธิป พรกุล. (2544). การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. วารสารวิชาการ กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.

มรรค จันทุนม. (2539). การศึกษาปัญหาการใช้สื่อการสอนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยเครื่อง.

ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2533). พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยครุยนนท์ สาขาวิชาเขตตันโภสินทร์.

ธีระศักดิ์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ. (2544). จัดการสื่อเพื่อการปฏิรูป. วารสารวิชาการ กรมวิชาการ กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.

นิพนธ์ กินวงศ์. (2523). หลักเบื้องต้นกับการบริหารโรงเรียนและนิเทศการศึกษา.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมเสน่.

เนาวรัตน์ สร้อยนุ่ม. (2543). ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก.

ประคง กรณสูตร. (2538). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พจน์ สะเพียรชัยและคณะ. (2529). รายงานการวิจัยเรื่ององค์กำหนดประสิทธิผลของโรงเรียน.

กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดฟันนี่พับบลิชชิ่ง.

พิพย์วรรณ คำคง. (2544). การศึกษาสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการ

ประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชา บริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก.

ไฟทูร์ สินลารัตน์. (2542). หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพาณิช.

พระราชนมุนี. (2543). กระบวนการเรียนรู้ในพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

กิจิญ สารธ. (2523). การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : ไอเดียนสโตร์.

มนัส เรืองเดช. (ม.ป.ป.). รายงานการพัฒนาและผลการใช้เอกสารประกอบการนิเทศ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง วิชาสังคมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7. พิษณุโลก : หน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 7.

วไลพร คุณทัย. (2530). หลักการสอน. กรุงเทพมหานคร : กองส่งเสริมวิทยฐานะครุ กรมการ ฝึกหัดครุ กระทรวงศึกษาธิการ.

วิเศษ ชินวงศ์. (2544). ปฏิรูปการเรียนรู้ : ผู้เรียนสำคัญที่สุด. วารสารวิชาการ กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

ศรีพรพรรณ เวียนทอง และคณะ. (2542). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนสองแควพิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สรรค์ วรอินทร์. (2529). การพัฒนาชุดกรณีศึกษาเพื่อพัฒนาระดับความสามารถทางเศรษฐกิจ ของเยาวชนนอกโรงเรียน. ปริญญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยครินทรินทร์วิโรฒ ประสานมิตร.

สุพาร พิดนันท์. (2543). การศึกษานบทาบทามที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและครุตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครุโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์หลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก.

- สุกรณ์ สภาพย์. (2543). ครอบความคิดและข้อเสนอแนะการวิจัยเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของ
สังคมไทย. สารสารวิชาการ กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สายสวัสดิ์ สารัช. (2543). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลลัพธ์ทางการเรียนวิชา
คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประ同胞
ศึกษา จังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาดูผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานคณะกรรมการการประ同胞ศึกษาแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). จุดประกายการปฏิรูปกระบวนการ
เรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการประ同胞ศึกษาแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อาภา ใจเที่ยง. (2540). หลักการสอน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ โอ เอส พรินดิ้ง เอเชีย.
- Bloom, Benjamin S. (1976). *Human characteristic and school learning*. New York
McGraw Hill.
- Gronlund, Norman E. and Robert L. Linn. (1990). *Measurement and Evaluation in
Teaching*. New York : Macmillian Publishing.
- Snel, Matha E. (1993). *Instruction of Students with Severe Disabilities*. New York :
Merrill.
- Tickon, Sidney. G. (1971). *An Evaluation of Instruction Technology*. New York :
R.R.B B Bowker.
- Rothwell, William J. "Strategic Curriculum Design for Management Training."
The Journal of Management Development. Vol 3 November 3,1984.

ภาคนวัก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkran Rajabhat University

แบบสอบถาม

**เรื่อง การศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครศรี : เอกพัฒนาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ^ก
ตอนล่าง**

คำชี้แจง

- แบบสอบถามนี้ ใช้ประเมินพฤติกรรมการสอนของผู้สอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชานครศรี ก กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง
- แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถภาพที่จำเป็นและเปรียบเทียบสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมการสอนของผู้สอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโปรแกรมวิชา ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์สำหรับการเสนอแนะนโยบาย และใช้เป็นแนวทางในการฝึกอบรมผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดกิจกรรมการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ
- แบบประเมินนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอนแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 สมรรถภาพที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ข้อมูลจากแบบสอบถามนี้ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด จะใช้เพื่อการวิจัยท่านนี้

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

นายสชน ใจกลาง

ผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. วุฒิทางการศึกษาสูงสุด

( ) ปริญญาตรี

( ) ปริญญาโท

( ) ปริญญาเอก

2. ประสบการณ์ในการสอน

( ) ต่ำกว่า 10 ปี

( ) 10 – 20 ปี

( ) 21 ปีขึ้นไป

3. ขนาดของโปรแกรมวิชา

( ) ขนาดเล็ก (จำนวนนักศึกษามากไม่เกิน 50 คน)

( ) ขนาดกลาง (จำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 51 – 100 คน)

( ) ขนาดใหญ่ (จำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 101 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 แบบประเมินสมรรถภาพที่จำเป็นของผู้สอนในการจัดกิจกรรมการสอน

โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินสมรรถภาพการสอนฯ นี้จากการประเมินทั้งหมด 4 ด้าน คือ

1.1 ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน

1.2 การจัดกิจกรรมการสอน

1.3 สนับสนุนและสร้างเหล่งการเรียนรู้

1.4 การวัดและประเมินผล

2. ให้ผู้ประเมินใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง ตัวอย่าง

รายการประเมิน	ระดับความจำเป็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง		✓			

หมายความว่า ผู้สอนจัดกิจกรรมการสอนโดยมุ่งให้นักศึกษางกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
อยู่ในระดับมาก

แบบประเมินสมรรถภาพที่จำเป็นของผู้สอนในการจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายการประเมิน	ระดับความจำเป็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการสอน					
1. มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดี					
2. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างแม่นยำ กว้างขวางและลึกซึ้ง					
3. มีการจัดทำโครงการสอนในแต่ละรายวิชา					
4. จัดลำดับกิจกรรมการสอนได้อย่างเหมาะสม					
5. มีการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของรายวิชา					
6. เลือกกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
7. จัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้เกิดการบูรณาการ					
8. ตอบสนองความสนใจของผู้เรียน					
9. ตอบสนองความรู้และความสนใจของผู้เรียน					
10. ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง					
11. ชี้ดีถือความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ					
12. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนร่วมกัน					
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
13. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ					
14. ดำเนินการสอนตามลำดับขั้นตอนที่เตรียมไว้					
15. ทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยงกับเนื้อหาที่จะเรียนใหม่					
16. กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน					
การสอน					
17. มีเทคนิคในการใช้คำาณเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น					
18. มีการใช้คำาณกระตุ้นให้ผู้เรียน คิด วิเคราะห์ ตั้งครรภ์					
19. ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
20. เม้นทักษะกระบวนการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง					
21. เม้นกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาที่หลากหลาย					

รายการประเมิน	ระดับความจำปีน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
22. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสประสบความสำเร็จตาม ความต้องการของบุคคล					
23. เอาใจใส่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง					
24. เน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่ม					
25. ผู้สอนมีความเป็นประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้ทุกคนมี ส่วนร่วมในการเรียนรู้					
26. ผู้สอนเน้นบทบาทการสนับสนุนและช่วยเหลือให้เกิด การเรียนรู้เป็นลำดับ					
27. ผู้สอนเคารพความคิดเห็นของนักศึกษาแต่ละคนอย่าง จริงใจ					
28. ผู้สอนมีเทคนิคในการดึงความสนใจของนักศึกษาให้อยู่ กับผู้เรียน					
29. ผู้สอนมีเทคนิคการเสริมแรงได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
30. ผู้สอนใช้นวัตกรรม ตื่อ และเทคโนโลยีที่ส่งเสริมการ เรียนรู้ของผู้เรียน					
31. ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียน ฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุง ตนเอง					
สนับสนุนและสร้างแหล่งการเรียนรู้					
32. จัดชั้นเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน					
33. จัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่าง เหมาะสม					
34. ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัสดุท้องถิ่นในการสร้าง นวัตกรรม					
35. มีการประยุกต์ใช้ความรู้และเชื่อมโยงประสบการณ์กับ ชีวิตจริง					
36. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนวางแผนขั้นตอนในการสร้าง ความรู้ด้วยตนเอง					

รายการประเมิน	ระดับความจำเป็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
37. ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย					
38. จัดทำใบความรู้ ในงาน หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีข้อมูลให้ผู้เรียนค้นคว้าตามความต้องการ					
39. ใช้สื่อการสอน ได้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้					
การวัดและประเมินผล					
40. กำหนดคุณภาพของผลงานและการประเมินชัดเจน					
41. ประเมินผลการเรียนรู้โดยบีดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นเกณฑ์					
42. การวัดผลจะเน้นกระบวนการเรียนรู้เป็นสำคัญ					
43. ผู้สอนสามารถใช้คำถามเป็นเครื่องนำทางในการเรียนรู้					
44. มีการวัดผลโดยใช้ผลงานเป็นสำคัญ					
45. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลหลากหลาย					
46. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล					
47. วัดและประเมินผลตามสภาพจริง					
48. ให้งานหรือการบ้านที่เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการจะพัฒนาให้เกิดขึ้นกับตัวนักศึกษา					
49. นำผลการประเมินไปพัฒนาการสอน					
50. มีการวิจัยในชั้นเรียน					
51. นำข้อมูลจากการวิจัยไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น					
52. สังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
53. ฝึกให้ผู้เรียนประเมินปรับปรุงตนเอง					
54. ฝึกให้ผู้เรียนยอมรับผู้อื่น					

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ นายสตานา นามสกุล โรจนศรีราษฎร์

MR.SATANA ROJANATRAKUL

2. หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน 3 2201 00199 06 5

3. ตำแหน่งปัจจุบัน รองศาสตราจารย์

4. หน่วยงาน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์และสังคมศาสตร์ โทร 0 – 5526 – 7087 - 8

5. ประวัติการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา

6. สาขาวิชาแบบที่มีความชำนาญพิเศษ คณตรี

7. ประสบการณ์เกี่ยวกับงานวิจัย 10 ปี

8. งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว 6 เรื่อง

9. งานวิจัยที่กำลังดำเนินการ 1 เรื่อง